

ಕೊರವಂಜಿ

Koravangli

ಅಕ್ಟೋಬರ್
೧೯೫೫

ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾಮಿ
ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.
ಶ್ರೀ|| ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ
ಶ್ರೀ|| ನಾ. ಕಾ.
ಶ್ರೀ|| ಹಾ.ರಾ.
ಶ್ರೀ|| ಕಾಮತ್
ಶ್ರೀ|| ಪಾಟಾಳಿ
ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ
ಕೆವಲ ನಾಲ್ಕು ಪೈಸೆ

ತೆಳನಗೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ವೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಮಾ ಇಲಾಖಾ (ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಖಾ)

ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು

೧೯೫೪-೫೫ ರಲ್ಲಿ
ಆದ ಹೊಸ ಬಿಸಿನೆಸ್ ೧.೮೨ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.
ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಬಲಗು ೪.೭೯ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ.
ಒಟ್ಟು ವಿಮಾ ಮೊಬಲಗು ೧೩.೮೭ ಕೋಟಿಗಳು.
ಪಾವತಿಯಾದ ಮೊಬಲಗು ೨.೪೫ ಕೋಟಿಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೋನಸ್ಸು

ರೂ. ೨೦/- ಜೀವಮಾನ ವಿಮೆಗೆ ರೂ. ೧೭/- ಎಂಡೋಮೆಂಟಿಗೆ

ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ದರಗಳು.

ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ವಿಮೆಯು
ವೈಪೋಟಿ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಬದಲಾವಣೆ

ಚಿಂಗಳೂರು :

ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್—ವಿನರ್ವ—ಅಶೋಕ

ಮೈಸೂರು : ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಎ.ನಾಗೇಶ್ವರರಾವ್ + ಸಾವಿತ್ರಿ
ರೇಲಂಗಿ + ಜಮುನ + ಜಗ್ಗಯ್ಯ

ಅನ್ಯಪೂರ್ಣ
ಟಿಕ್ಟೆಟ್ಸ್ ರವರ

ದೊಂಗರಾಮುಡು

a TALLAM Release... ತೆಲುಗು..

ನಿರ್ದೇಶನ :
ಕೆ.ಬಿ.ರಾಜ್ ಬಿ.ಎನ್.ಸಿ (ಆನರ್ಸ್)

ಹಾಡುಗಳು :
ಸಮುದ್ರಾಲ

Koravanji, October, 1955

ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ

Koravanji, October 1955

ಸಂಪುಟ ೧೫

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೫

ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದ ಶ್ರೀ ಪಣ್ಣುಗಂ ಚೆಟ್ಟಿಯಾರರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಾದಾಗ, ಅಜವಾಬ್ದಾರೀ ನಿಮಿತ್ತ ಆರು ಮುಖಗಳನ್ನು ಆತ ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಲು, ಎತ್ತಲೂ ನೋಡಲು, ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಿಂದ, ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊರವಂಜಿಯು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿತ್ತು.

ಚೆನ್ನೈನಿಂದ ತೋಚಿದಾಗ, ಎರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನಾಡುವುದೂ, ಅಥವಾ ಬರೆಯುವುದೂ, ಬೇಸರವೆಂದು ಬಿಡುವ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಆ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು, ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಎದುರಿಗೆ ಕಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಪತ್ರ ಬರೆದು ವ್ಯಂಗ್ಯಕಾರನನ್ನು ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿದರು. ಹಲವಾರುಬಾರಿ ನಡೆಯಿತು ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು.

ಕೃತಿಕಲಾ ಕುಶಲಕಾರನಿಗೆ, ಕಲಾಕುಶಲತೆ ಕಂಡಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅಭಿಮಾನ ತೋರುವುದು ಸಹಜ.

ಜೀವನದ ನಾನಾಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾಗಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಿದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು, ಇಂದು ಕಾಲನಿಯಮವನ್ನನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಡೆಯ ಉಸಿರಿರುವತನಕ ಸಾರಸ್ವತಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮೇಲ್ಪಂಜ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನರಿತಿದ್ದರೂ ಕಿರಿಯ ಕೊರವಂಜಿಗೆ, ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಗೆಲೆಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಗಂಟಲನ್ನೊತ್ತುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೇ ಹೀಗಾದಾಗ, ಸ್ವಆತ್ಮೀಯವಾಗಿದ್ದ ಆತನ ಸಂಸಾರದವರಿಗೆ, ಈ ದುಃಖವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಆತನ ಧೈಯಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ, ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸಮತೆಯನ್ನೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

★ ಕುಹಕಿಡಿಗಳು ★

ಫಜಲ್ ಆಲಿ ಕವಿಾಸಿನನ ವರದಿಯ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ, ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸ್ಥಾನವು ಏರ್ಪಾಡಾಗುವುದು ಸರಿಯೇನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

* * *

ಹದಿನೈದು ಅಡಿಯ ಮೊಸಳೆಯೊಂದು ರೈಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಾಗ, ರೈಲು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿತೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

* * *

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಆಚೆ ಈಚೆ ಇರುವ ವೈಕುಂಠ, ಕೈಲಾಸ, ಎರಡೂ ಆಂಧ್ರರಿಗೆ ಬೇಕಂತೆ!!

—ಎಂತಹ ದೈವಭಕ್ತಿ ಅವರದು?—

* * *

ರಾಜೀವಪುರದ, ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಯುವಕ ತಂಡವು ಅಣುಬಾಂಬಿನ ವಿನಿಮಯದ ಠರಾವು ಪಾಸುಮಾಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಐಕ್ಬರವರಿಗೆ ಹೃದಯ ಬೇನೆ ಬಂತೆಂಬುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

* * *

ಗೋವಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶುರುವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

* * *

ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೇ ಮಹಿಳಾಕ್ಲಾಕನ್ನು ಸಹಕ್ಲಾಕೊಬ್ಬನು ಇರಿದುಕೊಂದನಂತೆ
—ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ?

* * *

ಆಂಧ್ರದ ಹಿರಿಯನಾಯಕರು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಗತಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದರಂತೆ.

—ಆದರೆ, ಕೊನೆಗೆ 'ನೀವೂ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ' ಎಂದು ಸೇರಿಸಿದರಂತೆ.

* * *

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಪಹರಿನ ವೈದ್ಯರೆಲ್ಲಾ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬಂದು, ಹೊಸ ಹೆಸರಿನ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮದಿಯನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದೊಬ್ಬರು ಗೊಣಗಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಉರಿಗಾಳು

ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ, ಭಾರತದ ವರ್ಷ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡಲು ಬಸ್ಸುಗಳ ಒಳಗಡೆಯೇ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

*

*

*

ವಿದ್ಯಾದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಭೂದಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿದಾನವನ್ನು ಬಯಸಲಾಗಿದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಗಡಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು “ಗಡಿ - ಬಿಡಿ” ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು.

*

*

*

ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೆಡೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ.....ಬೈಗಳ ಸುರಿಮಳೆ! ಎದುರಾಳಿಗೆ ಅವು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಎಂಬ ಕೊರಗಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

*

*

*

ದಸರಾವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಲ “ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ”ಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಇರಿಸಲಾಗುವುದಂತೆ.

*

*

*

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೂಗು, ಬರೀ ನಾಟಕದ ಕೂಗೆಂದು ಡಿಲ್ಲಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಬೆಂಗಳೂರು ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ರೈಗೆ ಶ್ರೀ ನೆಹರು ಅವರು ಭೇಟಿ ಕೊಡಲಿರುವರಂತೆ.... ಅಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿದೆ, ಎಂದು ನೋಡಿದನಂತರ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

*

*

*

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೋರಂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅಡಚಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ....ಕೋರಂನವರು ಬಿಟ್ಟು ರೈಲು ಪಾಸಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವಂತೆ, ವರದಿ.

*

*

*

ಒರಿಸ್ಸಾದ ಪ್ರವಾಹಪೀಡಿತ ಜನರನ್ನು ದೈಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ, ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಊರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ, ನೀರಿನ ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.... ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಅನೇಕ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಳದಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೆಹರು ಅವರು ಹೇಗೆ ಅರಿತರೋ ತಿಳಿಯದು.

*

*

*

ಭಾರತದ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವದೇಶದ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿದೇಶವರ್ತಮಾನಗಳಿಗೇ ಬಹುಭಾಗ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ, ಎಂದೊಬ್ಬರು ಟೀಕಿಸಿದಾರೆ....ನಮ್ಮ ಮನೆ ಜಗಳಕ್ಕಿಂತ ನೆರೆಮನೆ ಜಗಳವೇ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಪ್ತಾಯಮಾನ.

*

*

*

ಮಾರ್ಸಿಯಾನೊ, ಮೂರ್, ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಸೈಲ್ವಾನರು ಮೊನ್ನೆ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜಂಗಿ ಕುಸ್ತಿ ಆಡಿದಾಗ, ಮೂರ್ ಸೋತಾಗ, ಒಟ್ಟು ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲಾಯಿತಂತೆ...ಇಬ್ಬರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ, ಮೂರನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲ ನಷ್ಟ.

*

*

*

ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಚೇರ್ಮನ್‌ರುಗಳು, ಲೈಸನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗಡಿ ಮನೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ (ಮದ್ರಾಸ್ ಮಂತ್ರಿ)....ನಮ್ಮೂರಿನ ಚೇರ್ಮನರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಂಥ ಯಾವ ಕೇಸೂ ಗೋಚರವೇ ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

*

*

*

ಮುಂದಿನ ಕಾನ್‌ವೊಕೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ತರುಣ ತರುಣಿಯರು 'ಉದ್ಯೋಗದಾನ' ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ.

*

*

*

ಕೊರವಾವಲೋಕನ

ಒಂದು ಬಾಂಡ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮರಳು ಹಾಕಿ, ಅದು ಕಾದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭತ್ತಹಾಕಿ, ಹುರಿದರೆ, ಹೇಗೆ ಚಿಟಪಟಗುಟ್ಟುತ್ತೆ ಹಾಗೆ ಚಿಟಪಟಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಕೊರವ, ಗಣಪತಿ ಹಬ್ಬದ ಸಾಯಂಕಾಲ, ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ.

“ಯಾಕೋ! ಮಗನೆ! ಕಡುಬು ತಿಂದು, ತೇಗಿ, ಅರಳಿನ ಹಾಗೆ ಅರಳೋ ದಿವಸ ಇವತ್ತು. ಈ ದಿನ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಭತ್ತ ಹುರಿದಾಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೀ” ಎಂದು ವಾಸುದೇವರಾಯರು ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು, ಜಿಂಜರ್ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ, ತೇಗುತ್ತಾ.

ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವತಾಯರು ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರು. ಹಿರಿಯರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕೊರವನಿಗೂ ಗೌರವ. ಅದಕ್ಕೇ ವಿನಯದಿಂದ ಕೊರವ ಮಾತನಾಡಿದ.

“ಇಲ್ಲಾ! ಸಾರ್! ವರ್ಷಾವಧಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಸಾರ್! ಮನೆಯಾಕೆ ಮೆಟರ್ನಿಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ ಸಾರ್! ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಮಾವನೂರಿಗೆ ಹೋಗಿವೆ ಸಾರ್! ಸುಖವಾಗಿ ಗಜಾನನ ಭವನದಿಂದ ಹಬ್ಬದೂಟ ತರಿಸಿ, ರಗಳೆ ಗಲಾಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡೋಣ ಎಂದಿದ್ದರೆ, ಏನಾಯ್ತು ಗೊತ್ತೇ ಸಾರ್! ಟಿಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯಿರಿಂದ ಊಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಟ್ಟೆಗೆ ಬಡಿಸಿದಾಗ, ಕಡುಬಿಗೆ ನಿಂಬೇಕಾಯಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಚೆನ್ನ ಎಂದು ತೋರಿತು. ಅದನ್ನು ದೇವರಮನೆಯಿಂದ ತರೋಣ ಎಂದು ಹೋದೆ. ಬರುವಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು, ಕಡುಬನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಊಟದ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ, ತಟ್ಟೆಯಸುತ್ತ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಇಲಿಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರುಪತ್ಯಮಾಡುವ ಹಾಗೆ, ಕೊಳಕಟ್ಟಿಪತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೇಗೆಸಾರ್ ಆ ತಟ್ಟೆಲಿ ಮಿಕ್ಕಿದುದನ್ನು ಊಟ ಮಾಡೋದು? ಕೈಲಿದ್ದ ನಿಂಬೇಕಾಯಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗೆ ಬಡುವಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನು ನೆಂಜಿ ಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡೆ! ಮೂಷಕ! ವಾಹನನಂತೆ!! ಎಂದು ಗೋಳ್ಗರೆದ - ಕೊರವ.

*

*

*

ಬಡಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಅಳಿಯ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಊಟ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ತನ್ನ ಎಲೆ ತಾನೇ ತೆಗೆದು, ಗೋಮೆ ಇಡುವಂತಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಬೆವರುತ್ತೆ ನೋಡಿ, ಅಷ್ಟು ಬೆವರುತ್ತಿತ್ತು ಈ ಸಾರಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ. ಸಂಜೆ, ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ, ಬುಧವಾರ!

ಷರಟಿನ ಗುಂಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿ, ಬೆವರಿದ ಎದೆಯನ್ನು ಒಣಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ದೇವರು ನಮ್ಮ ಎದೆ ಸೀಳಿದರೆ ಎರಡು ಅಕ್ಷರ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು

ನ್ಯಾಯ! ಆದರೆ ಅಂತಹ ಎದೆಗೆ ಇಂತಹ ದಟ್ಟವಾದ ಕಂಬಳಯನ್ನೇಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ
ದನೋ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಬಾಯ್ಬಿಡಲಾರದೆ
ಬಿದ್ದಿದ್ದೆವು ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ.

ದೊಡ್ಡ ಕೋಡುಗಳ ರಾಮಜಿಂಕೆ, ಬಲು ಮುದ್ದಾದ ಸೀತಾಜಿಂಕೆಯನ್ನು,
ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಯಾವರೀತಿ ಭಂಗುನಾಟ್ಯವನ್ನು ಬಿರುಸಾಗಿ ಆಡುತ್ತೋ,
ಆ ರೀತಿ ಭಂಗುತ್ತಾ ಅಪರವಯಸ್ಸಿನ ಕೊರವ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ವರಾಂಡಾದಲ್ಲಿ, ಚಿಗುರೆಯ
ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿಳಿದ.

ಎಲ! ಎಲಾ! ಇವನಿಗೇನು ಬಂತು ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಸುಮಬಾಣ
ಪೀಡಿತನಂತೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲಾ! ಹಾಕಿದ ಬೂಡ್ಡು ಕೂಡ, ಕಿಂಜರಿಯಂತೆ
ಕುಯುಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲಾ ಇವನ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ! ಈ ಶಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ, ಈ
ಮುದುಕನಿಗೆ, ಏನುಕಾರಣವಿರಬಹುದು? ಏನಾದರೂ ಬನಿಯನಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು
ಕಂಬಳ ಹುಳುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬಹುದೇ? ಎಂದು ನಮಗನ್ನಿಸಿತು. ನಾನು
ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದವನು ಎದ್ದುಕೂತು “ಯಾಕಲಾ? ಕೊರವಾ? ಏನು
ಬಂತು ಬೇನೆ ನಿನಗೆ? ಹೀಗೆ ಎಗರಾಡುತ್ತಿದೀಯಲ್ಲಾ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ - ವಾ - ಬಂಭೂ
ಬಜಾರಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸೋಣವೇ” ಎಂದು ಉಸುರಿದೆ.

ಆಗ ಕೊರವ ಮನುಷ್ಯನಂತಾದ. ಇಹಲೋಕದ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂದವನಂತೆ
ಸುಸ್ತಾಗಿ ನಿಂತ.

ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದ, ಬಿಚ್ಚಿದೆಯೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆಗಂದ
“ಇವತ್ತು ಬಲು ಖುಷಿ ನೋಡಿ ಈ ಹಾಳು ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟದಿವಸವೂ ಯಾವ
ಮೇಜಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲೀ, ಆ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿನ ಶುದ್ಧ ಇತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆಯ
ಮೇಲೆ ಚಕ್ರ ಬಂಧ” ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಉತ್ತರಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ
ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಬಜ್ಜಿ ಕೂಡ ತಿನ್ನಲು ಅವು ಆತಂಕಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾಫಿ ಬಟ್ಟೆಲು,
ಕುಡಿಯೋಣ ಎಂದು ಎತ್ತಿದರೆ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಚಿತ್ರ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಅತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ತಿಂದು ಕುಡಿಯಲೇ
ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಗ ಘನಸರ್ಕಾರದವರು, ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಹಿತೈಷಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ
ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಆತ್ಮಕಾಟ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಮೇಜ ಬಟ್ಟೆ! ನನಗೋ ಬಲು ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ
ಯವ್ವಾ! ಶಖೆಯ ಬೇಗೆ ಯೇನೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ! ಹವಾಮಾನ ತಂಪಾಗಿದೆ ಅಂದ
ಕೊರವ.

ಕೊರವನ ಹುಚ್ಚಾಟ, ಹುಚ್ಚುವಾದ, ನೋಡಿದರೆ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಸೇರಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೋ? ಎಂದೆನಿಸುತ್ತೆ? ಅಲ್ಲವೇ?

ಮದ್ರಾಸಿನ ಜ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಬಲು ಆಶೆಯಿಂದ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಯಾರೋ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ಬಂದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ತಿರುಗಿದರೆ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೊರವ, ಹೊಸಿಲಮೇಲೆ, ಕಟ್ಟುಹಾಕಿದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ನೋಡಿದಾಗ ಏನನ್ನಿಸಿತು ಗೊತ್ತೆ? ಮದ್ರಾಸ್ ಜ್ಯಾನಿಂದ ಇವ ಯಾವಾಗ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ? ಅಂತ.

ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ, ಅದಕ್ಕೇ ನಮ್ಮ ವೆಂಕಟರಾಮನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಥಿ ಮಾಡಿಸೋಕ್ಕೆ ಅಂತ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ - ದಕ್ಷಿಣ ಜತೆಗೆ ಸಂಬಳ ಕೂಡ ಕೊಡ್ತಾರಂತೆ—

ಶಾಮು — ಸಮಿತಿ

ನಮ್ಮ ಶಾಮು ಬಲು ಚೂಟೆ ಹುಡುಗ. ಹದಿನೇಳಕ್ಕೆ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಸೀಟು ಗಟ್ಟಿಸಿದ್ದ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಅವನ ಮದುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವನ ಅಮ್ಮ ಹಠ ತೊಟ್ಟಳು. ಸಹವ್ಯಾಸಂಗದ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದೆಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಈಗಲೇ ನಮ್ಮವರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ಅವನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಪ್ಪಿಗಾದರೂ ಅನುಕೂಲ ಅಂತ ಅವರ ಸಹಜವಾದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಆಶೆ. ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ್ನ ಹೆದರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಶಾಮುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. ಶಾಮು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ. “ಡಾಕ್ಟರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಟ್ಟೋತನಕ, ಯಾರಿಗೂ ತಾಳೀ ಕಟ್ಟೋದಿಲ್ಲ” ಎಂದು.

ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಅಮ್ಮ ಅಳುಮುಖಮಾಡಿದಳು. ಶಾಮು ಕಿಟಕಿ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ—ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ದೊಡ್ಡ ಭಾವಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಓಹೋ! ಏನೋ ಅವಾಂತರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ ಅಂತ ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ. “ಹೀಗೆ ನಾನು ದುಡುಕೋದು ಬೇಡ. ಶಾಮು, ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅದರೂ ನಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ. ನಿಮ್ಮ ಸೋದರಮಾವ ಕಿಟ್ಟಿ ಇದಾನೆ. ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು, ಬೇಕಷ್ಟು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅನುಭವ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಿನಗೆ, ರಾಮು ಸೋಮು ಇಬ್ಬರೂ ಗಳಸ್ಯ ಕಂಠಸ್ಯ. ಒಂದೇ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಪ್ಯಾಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ! ಒಂದೇ ‘ಟೈ’ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೂವರೂ ಇಂಟರ್ ವ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂದಮೇಲೆ ಕಿಟ್ಟಿ, ರಾಮು, ಸೋಮು, ಮೂವರನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಗುಣ ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸೋಣ, ಬಹುಮತ ಬಂದ ರೀತಿ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ” ಅಂತ.

ಅಮ್ಮ ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಶಾಮುವು ಗೋಡೆ ಮುಖನಾಗಿದ್ದರೂ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎದೆ ಏರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತಿರ ನೀರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಲ್ಲ! ಎಂದು ಶಾಮು ಒಪ್ಪಿದ.

ಈ ಸಮಿತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದ. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೋಮು ರಾಮು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೂವರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನಮ್ಮವ ರಾದರೆ ಮಿಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಯೋಜನೆಯಂತೇನೇ! ಎನ್ನುವ ಕೆಚ್ಚು— ಸಮಿತಿ ಸೇರಿತು ಮುಂದಿನ ಭಾನುವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಬಲು ಮಜವಾಗಿತ್ತು ವಾಂಗೀಭಾತ, ತೈರೊಡೆ, ಹಾಗೂ ಅಮ್ಮನ ಹಸ್ತಗುಣವೆಲ್ಲಾ ಕಾಫಿಯ ತಯಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು.

ತಣೆದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಸಿದರು.

“ಕುಲಕ್ಕೆ ಶತ್ರು, ಕೊಡಲಿ ಕಾವು” ಅಂತ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ! ಹಾಗಾದ ರಾಮು. ಉಂಡು ತಿಂದು ತೇಗಿ, “ಅಲ್ಲಾ ಶಾಮು, ಇಂತಹ ರಸಗವಳ ಕೊಡುವ ಅಮ್ಮ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ವೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನೀನು ಕಂಡವರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಬರೋ ಮಾಲಿನ ಹಸ್ತಗುಣ ಹೇಗೋ! ಭಗವಂತ ಬಲ್ಲ! ಇರೋ ಸೌಖ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳೋ ಹಾಗಾಗುತ್ತಲ್ಲೋ! ಆದಷ್ಟು ದಿನ ಹೀಗೇ ದಬ್ಬೋದು ಸೊಗಸು ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ” ಅಂತ ಅಂದೇಬಿಟ್ಟು ತೇಗಿದ.

ಸೋಮುವಿಗೆ ಬಲು ಹಿತವಾದ ವಾತಾವರಣ! ಜಾಣಾಕ್ಷ!! ಶಾಮುವಿನ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡರೇ ಈ ಸುಖ ಸಾಧ್ಯವೇ ವಿನಹಾ ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹುಳಿ ಹಿಂಡಿದರೆ ವಾಂಗೀಭಾತು ವಾಂತೀ ಭಾತಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅವನು ಹುಷಾರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ. “ಅಲ್ಲಾ ರಾಮು! ಈ ರಸಗವಳ ಕೊಡುವ ಅಮ್ಮ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಮ್ಮತ. ಆದರೆ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸೊಸೆ ಈಗ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ. ಅದು ಮೊಟಕಾದರೆ ತೈರೊಡೆ ಹಳಸುತ್ತೆ. ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಹದತಪ್ಪಿದರೆ ವಾಂಗೀಭಾತುಕೂಡ ಹದ ತಪ್ಪೇ ತಪ್ಪುತ್ತೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಗುರಿ ಒಂದಾದರೂ ಹಿಡಿದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ದಾರಿ ತಪ್ಪಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇತ್ತ.

ಸೋದರಮಾನ ಕಿಟ್ಟ ಅನುಭವಸ್ಥ. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ದಷ್ಟೂ ಲಾಭ ಖಂಡಿತ ಅಂತ ಮನಗಂಡಿದ್ದ. ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದ, “ಅಕ್ಕಾ! ಈಗ ಗಣನವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬರಹತ್ತಿವೆ. ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ! ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಭಾನುವಾರ ತಿರುಗಿ ಸಭೆ ಸೇರೋಣ” ಎಂದು.

ಅಪ್ಪ ಯೋಚಿಸಿದ. “ಎನೋ ಇದು ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ವಾರ ಮುಂದುವರಿಸುವುದೇ ಚೆನ್ನು” ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ. ಸಮಿತಿ ಮುಂದಿನ ಭಾನು ವಾರಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಹ್ಲೂ ಎಂದರು.

ಸೋಮವಾರ ರಾತ್ರಿ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಸಮಿತಿ ಸೇರಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ರಾಮೂಗೆ ಒಂದು ಉಪಸಮಿತಿ, ಸೋಮೂಗೆ ಒಂದು ಉಪಸಮಿತಿ, ಕಿಟ್ಟೇಗೆ ಒಂದು ಉಪಸಮಿತಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆನೆ ಚೆನ್ನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ನಾವೇ ಬೇಗ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ, ನಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ನಾವೇ ಕಲ್ಲು ಜಜ್ಜಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತೆ” ಅಂತ.

ಮಂಗಳವಾರ ರಾಮು, ಅವನ ಅಕ್ಕ ಸುಶೀಲಾ, ಅತ್ತಿಗೆ ರುಕ್ಕಮ್ಮಾ ಭಾವ ಬಿಂದೂರಾಯ ಎಲ್ಲರೂ ಶಾಮು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸಮಿತಿ ಸೇರಿದರು. ಶಾಮು ಮದುವೆ ವಿಚಾರ ಮಾತೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಾ ವೈದ್ಯರ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದು, ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಟಾಟೋಪಗಳ ಮಾತಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಲೋಕಾ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗರು ಬಾಳಿ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಮದುವೆಯೆಂಬ ಲಂಗರು ಅವಶ್ಯಕ ಅಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊರಬಿತ್ತು.

ಬುಧವಾರ ಸೋಮು, ಅವನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ವೆಂಕಮ್ಮ, ಅವನ ಸೋದರ ಸೊಸೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ. ಲಲಿತ, ಶಾಮು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟೀ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಪಸಮಿತಿ ಸೇರಿದ್ದರು, ಲಲಿತ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಮೇಲೇ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ಸೋಮುವಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇಂಟರ್ ಗೆ ಕಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಅವನು ತಾಳೇ ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಛೇ! ವಿದ್ಯೆಮುಗಿಯಲಿ ಎಂದು ಮುಂದೆಹಾಕಿದ್ದ. ಅವನ ಆಶಾಗೋಪುರವೂ ಕಳಚುವುದೇನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಲಲಿತ ಮಾತನಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ!

ಈ ಉಪಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಲಿತ ಒಬ್ಬಳೇ ಬಲುಮಾತನಾಡಿದ್ದು - ಓದು ಮುಗಿದು, ಕೈತುಂಬಾ ಸಂಬಳ ಬಂದಾಗಲೇ, ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು ಬೇಕಾದವನನ್ನು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ, ಹಿರಿದಾಗಿತ್ತು.

ಗುರುವಾರ ರಾಯರ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು ಕಿಟ್ಟುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅಮ್ಮ ಹೊರಟಳು, ರಾಯರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಸಮಿತಿ ಸೇರಿತು - ಅಮ್ಮ; ಕಿಟ್ಟೆ; ಮೂರು ದಿನದ ಸಂಬಂದವಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕಿ ರಂಗಜ್ಜೆ.

ರಂಗಜ್ಜೆ ಅಂದಳು “ಅಯ್ಯೋ! ಕಿಟ್ಟೆ! ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಾದುವೋ! ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಭಾಗ್ಯ! ನಮ್ಮ ಲೀಲಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಳಿಯ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲೋ! ಆಗ ಕೇಳದೆ ದೊಡ್ಡವನಾದಮೇಲೆ ಮದುವೆ ಅಂತ ಹಠಹಿಡಿದು ಹೀಗಾದೆಯಲ್ಲೋ ಈಗ ಎಷ್ಟಪ್ಪಾ! ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳು! ಆಗಲೇ ಹದಿಮೂರಿತ್ತುಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದಳು. ಚಂದನದ ಗೊಂಬೆಯಂತಿದ್ದ ಲೀಲನ ಜ್ಞಾಪಕ ಕಿಟ್ಟೆಗೆ ಬಂತು. ಈಗ ಲೀಲಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಗಂಡು ಒಂದೇ ಹೆಣ್ಣು ಅನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಗ ಮದುವೆಯಾದ ಲೀಲ ಹಾಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದಾಗ ತಾನು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೇಖೆಹಾಕಿ, ಕೋಡಗ

ವನ್ನು ಮುದ್ದುಮಾಡುವಂತಾಯಿತಲ್ಲಾ! ಹೆತ್ತಕಾರಣಕ್ಕೋಸುಗ ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸುವಂತಾಯಿತಲ್ಲಾ! ಎಂದು ನೆನಪಾಯಿತು.

ರಾಯರ ಗುಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವಾಗ ಅಮ್ಮ ರಂಗಜ್ಜಿಗೆ “ರಂಗಜ್ಜಿ! ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರ ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಶಾಮು ಮದುವೆಗೆ ಖಂಡಿತ ಬರಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಕಿಟ್ಟಿ ಗಾಡಿತರಲು ಹೋಗಿದ್ದ.

*

*

*

ಮುಂದಿನ ಭಾನುವಾರ ಸಮಿತಿ ಸೇರಿದಾಗ, ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಮೂವರೂ ಸದಸ್ಯರೂ, ಈರುಳ್ಳಿ ಪಗೋಡಾ ರಾಶಿಯನ್ನು ಮಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಒಮ್ಮತದ ತೀರ್ಮಾನ ಇತ್ತರು. ಈ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಾಮುವಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು. ಆಗ ಶಾಮು ಒಬ್ಬನೇ ಈ ಮೂವರೊಡನೆ ಇದ್ದವ ಅಮ್ಮ ಪಗೋಡಾ ಕರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಪ್ಪ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ - ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ತಾರಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ತೊಣಚಿ ಹೊಕ್ಕ ನಾಯಿನಾಂಕ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ.

*

*

*

ಸಮಿತಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಶಾಮು ತಲೆಬಾಗಿದ. ಬಾಗಿದ ತಲೆಗೆ ರಂಗಜ್ಜಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮೊಮ್ಮಗಳು ಅಕ್ಕಿ ಅರಳು ಸುರಿದು ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದಳು.

ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ಶಾಮು ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡುವಂತಾಯ್ತು! ಪಾಪ!!

ಯಾವ ಕಾನೂನಿಗೂ ಪೋಲೀಸಿನವನಿಗೂ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ - ಸಾಹುಕಾರ್ಯೇ!
ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬಾಟ್ಲೆ ಕೊಳ್ಳಿ - ಒಳಗಿರೋದು ನಿಮ್ಮ ಖಾಯಸ್ತಿನದೇ!!

ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಒದುಕಿಕೊಂಡ

ಭಾರೀ ಸಂಪಾದಕನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಹೊರಡಿಸಿ, ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕೈಯ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಎಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮನೆ ಮಾವಾಡಿಗಳ ವಶವಾದಮೇಲೆಯೇ ಅವನು ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಚಟಬಿಟ್ಟು ಮಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತಿಗೆ ಮಾಡತೊಡಗಿ ಕೇವಲ ಮಾಜಿ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುವಂತಾಗಿದ್ದು. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಹೊರಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನೀವು ಕಂಡಿರಲಾರಿರಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಎರಡು ಸಂಚಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. 'ಗದ್ದೆತ್ತಿನ ಬಾಲ'ವಂತೂ ನಮ್ಮೂರು ಮುನಿಸಿ ಪಲ್ ಚುನಾವಣೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೊರಟಿದ್ದು ಅದರ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯೇ ಕೊನೆಯದು. ಆದರೆ 'ಆರ್ತನಾದ' ಮಾತ್ರ ಏಳುವರ್ಷಗಳಕಾಲ ನಡೆದು ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನ ಮನೆ ಮಾರಾಟಮಾಡಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿರಬಹುದು.

ಕೈಹಿಡಿದವಳ ಕೊರಳಿಗೆ ಅವಳಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸರವನ್ನು 'ಆರ್ತನಾದ'ದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗಿನಿಂದ ಆ ಮಾವ ಬಂದು ಬಂದು ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನನ್ನು ಜರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು; ನೀನದನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿದೆ - ಎಂದು ಅವರು ಗೊಣಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಅಟ್ಟದ ಕಡೆಗೆ ತೋರಿಸಿ "ಅಲ್ಲಿದೆ ನನ್ನ ಆಸ್ತಿ" - ಎಂದು ನಾಚಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಗ "ಛೂ" - ಎಂದು ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ಉಗುಳಿ ಮಾವ ಕಂಚಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೇನು? ಹತ್ತು ಮಣ ಕಾಗದ. ನಾಲ್ಕು x ಹತ್ತು = ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿ. ಹಾಗೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು. ಆದರೆ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರ. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಹೊರಡಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನೆಗಾಗಿ ಬಂದ ನೂರಾರು ಲೇಖನಗಳು, ಕವನಗಳು, ಕಥೆಗಳು ಖಂಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ಅಖಂಡ ಪುರಾಣಗಳು - ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಪ್ಪತ್ತೈದಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು - ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ಐದರಷ್ಟು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದಿರಲೂ ಬಹುದು. ಉಳಿದವುಗಳೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಕಾಣದೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕುಳಿತವುಗಳು. ಪ್ರಕಟವಾಗದವುಗಳನ್ನು ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಹರಿದು ಕಸದಬುಟ್ಟಿಗೆ

ತುಂಬಲೂ ಇಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಂಪಿಟ್ಟು ಅಂಗಲಾಚಿದ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲೆಹಾಕಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟ. ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಲೇಖಕರಿಂದ ಬಂದ ಬೈಗಳ ಹಾಗೂ ಬೆದರಿಕೆಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟ ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದುದು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಯಾದರೂ ಅಂಥ ಪತ್ರಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಅಟ್ಟದಿಂದ ತೆಗೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನಿಗೆ ತುಂಬ ಹಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಮಣ್ಣ ಹೀಗೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಅಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ಬಿಸಿಲು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹರವಿ, ಆಮೇಲೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ ಹೊಡೆದು ನಿರಂತರವೂ ಇಲಿ, ಜಿರಳೆಗಳಿಂದ ಅವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅವನ 'ಹಾಬಿ'ಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

“ಅಲ್ಲವೋ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ, ನಾಲ್ಕೈಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕಂಠೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದೀಯ. ಆಗಲೇ ಕಾಗದವೆಲ್ಲ ಹಳೇದಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಹೋದರೆ ಅಂಗಡಿಯವರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಬಿಸಿನೀರು ಕಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೇ ಸರಿ. ಅದರ ಬದಲಿಗೆ, ಈಗಲೇ ಮಾರಾಟಮಾಡಿದರೆ ಸುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟು ಹೊಲಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು” - ಎಂದು ನಾನು ಆಗಾಗ ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಕೇಳುತ್ತಾನೆಯೇ? “ಇರಲಿ ಬಿಡೋ! ಈ ಕಂಠೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ, ನೋಡುತ್ತಾ ಇರು” - ಎಂದುಬಿಟ್ಟು ‘ನಾಯಿಗೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಾಲ ಇದೆ’ ಎಂಬ ಫರಂಗಿ ಗಾದೆಯನ್ನು ಉಗುಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ, ಅವನ ಆಶಾವಾದವನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಮರುಕವುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಚೆಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಊರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಬಲುದೂರ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಮೊನ್ನೆ ಊರಿಗೆ ಬಂದವನು ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಹೇಗಿದಾನೆ ಎಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ, ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಇನ್ನೊಂದು ವೇಪರು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿದ. “ಎಲಾ ಇವನ” - ಎಂದುಕೊಂಡೆ, “ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿತೆ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನಿಗೆ?” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲಣ್ಣ; ಶ್ಯಾಮಣ್ಣೋರು ಕೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಲೇಖನ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಬರೆದವರು ಬೇಡಿ ಕಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಆರೇಳು ಸಾವಿರವಾದರೂ ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದಂತೆ” - ಎಂದ ನನ್ನ ತಮ್ಮ. ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ, ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ಓಡಿದೆ. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಒಳ್ಳೇ ಮಂತ್ರಿಯ ಹಾಗೆ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದ. ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಒಂದು ಗುದ್ದಿ ಹೇಳು

ಸಮಾಚಾರಾನೆಲ್ಲ ಎಂದು ಪೀಡಿಸಿದೆ. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ. ಪ್ರಕಟವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ರಾಯಲ್ವಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಲೇಖಕರೆಲ್ಲ ಬಂದು ತಾವು ಹಿಂದೆಕಳುಹಿಸಿದ ಕಂಠೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಅವನು ವರ್ಣಿಸಿದಾಗ “ಎಲಾ ಕೊರಮ!” – ಎಂದು ಮೂಗಿಗೆ ಬೆರಳೇರಿಸಿದೆ. ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಠೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ “ಕೈನೀಡೆ ಕಾಮಿನಿ” ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಹತ್ತು ಪುಟಗಳನ್ನು ಅವನ ಆಗ್ರಹದ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು ಓದಿ ತಲೆನೋವಿನಿಂದ ನರಳಿದ್ದುಂಟು. “ಆ ಕಂಠೆಯೂ ಹೋಯಿತೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಚ್ಚುಮಾಡಲಾರರು ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆಯಿತ್ತು. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಕ್ಕು ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರು ಸಿಕ್ಕಿತು ಕಣೋ, ಇನ್ನೂರು ಎಂದಾಗ ನಾನು ಅವಾಕ್ಕಾದೆ. “ಯಾರಾದರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ?” – (ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನ ಮಗಳು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಓವಲ್ವಿನ್ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ) ಕೇಳಿದೆ. “ಐದುಸಾವಿರ ಪ್ರತಿ!” – ಎಂದ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಕಂಠೆಗಳೂ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ, ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ, ಕಾವಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಕುಳಿತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. “ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚು ಮಾಡದೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿಟ್ಟಿಯಲ್ಲೋ ಪಾಪಿ!” – ಎಂದು ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನನ್ನು ಜರೆದೆ. “ಅದಕ್ಕೇ ನೋಡು ಕೃತಘ್ನತೆ ಎನ್ನೋದು!” – ಎಂದು ತೊಡಗಿದ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ. ಎಂದೋ ಕಸದಬುಟ್ಟು ಸೇರಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸದಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಅವನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ, “ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಲಿಸು ಎಂದು ನೀನೇ ಹೇಳಿದ್ದೆಯಲ್ಲ?” ಎಂದು ತಿವಿದ. ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಲೇಖಕರೇ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಕಾಲ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನ ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಅಲಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿತು, – ಆಗ.

“ಅದೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಲಿ. ಇನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ಮನೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರೋದು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀಯಂತಲ್ಲ” – ಎಂದು ಥರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನು.

“ಹೌದು ಕಣೋ, ಏನು ಮಾಡೋಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬಂದಿದ್ದೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ. ಹೋಗೋದಾದರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೋಗಲಿ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿನ ಕಾಲ ಅಲ್ಲ ಈಗ; ಮರೀಚಿಕೆ ಎಂದ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ.

ನನಗೆ ರೇಗಿತು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ “ನಾಯಿ ಬಾಲ” – ಎಂದಿಡು ನಿನ್ನ ಹೊಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೆಸರು – ಎಂದೆ. ಆದರೂ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತು ನಿಜ ಎನ್ನಿಸದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. “ಮೊದಲಿನ ಕಾಲ ಅಲ್ಲ!”

“ರೇಗೋದ್ದೆಲ್ಲ ಇರಲಿ; ಸದ್ಯ ಭಾನುವಾರದೊಳಗೆ ಲೇಖನ ಒಂದು ಬರೆದು ಕೊಡು” - ಎಂದು ಮರು ಹೆಚ್ಚೇ ಬಿಟ್ಟ, ಸಂಪಾದಕ.

“ಹೌದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಹತ್ತುಮಣ ಆಸ್ತಿಯ ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ” - ಎಂದೆ.

“ಛೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡವೋ, ಮರಿ! ನಾನಾಗಲೇ ಆ ಕುರಿತ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದು ಅಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ” - ಎಂದ ಶಾಮಣ್ಣ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಿಬಿದ್ದುಬಿಡುತ್ತೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡೇ ಭುಜವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ - ಭದ್ರವಾಗಿ.

—ರಾಮಿ.

ಈ ವರ್ಸದಿಂದ ನಿನ್ನೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಖಂಡುಗ ಭತ್ತಾನೇ ಕೋಡೋದು ಸೋಮಿ !
ಹಳ್ಳಿಲೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕಳಿಸವೈ !!

ಕನ್ನಡ ಮುನ್ನೇತ್ರ ಕಳಗ

ಬಾಬಿವರ್ಗಗಳು ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದವು. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಸುದ್ದಿ, ಕಹಳೆ ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ತುಂಬಿತು. ಭಾಷಾದಲ್ಲಾಳಗಳ ವರದಿ ಸೆಪ್ಟಂಬರ ಮೂವತ್ತರಂದು. ಅದು ಕರುನಾಡ ಕುರಿಗಳ ಜಾತ್ರೆ. ಮೊದಲೇ ನಾನು ಎಲ್ಲ ಕಂನಡಿಗರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ :—ಅರವದವರು ಅಣ್ಣಗಳಲ್ಲ, ತೆಲುಗರು, ತುಳುವರು ತಮ್ಮಗಳಲ್ಲ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ, ಮಹಾ ಕೋಸಲದವ ಮಿತ್ರನಲ್ಲ, ಎಲೈ ಕನ್ನಡಿಗ ಸೀಸರನೇ ‘ಬಿವೇರ್ ಆಫ್ ದಿ ಮೂವತ್ನೇ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್’ Trust not Trebonius, Mark well Mettullus Cimber, Decius Brutus loves thee not, O! caesar beware the Ides of March! ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳಿ ಮಾರ್ಚ್ ಸೆಪ್ಟಂಬರಾಗಿದೆ. ಹದಿನೈದು ಮೂವತ್ತಾಗಿದೆ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ.

ನಮ್ಮೂರಿನ ವಾಚನಾಲಯಕ್ಕೆ ಇದಾವ ಬಿಸಿಯೂ ತಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕಮಾತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸುದ್ದಿ ಇದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಶಾಲಿವಾಹನ ಪೂರ್ವ ೪೫ನೇ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿವಸದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸುದ್ದಿ :—ವಿದೇಶ ವಾರ್ತೆ - ಬಡವರೇ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತವರೇ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ; ನಾನು ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಈಯುವೆನು ಎಂದು ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನು ಹೇಳಿದನು. (ತರುವಾಯ ಬಂದ ಸುದ್ದಿ - ಅವನನ್ನು ಶಿಲುಬೆಗೆ ಏರಿಸಲಾಯಿತು.).

ತಿಳಿಯಿತೇ? ಬಲಾಚಪೃಥ್ವೀ ಮೈಟೀ ರೈಟು. ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ. ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಣಗೇಡು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮವರೇ ನಮಗೆ ಮೂಲ. ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಪ್ರದೇಶವಾದರೂ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಖುಷಿ. ಇಂಥ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮಲಗಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬರೆದರೆ ನನ್ನ ಅರೆಸ್ಟ್ ಆಗಬಹುದು. ಕಮಂಗಿಗಳನ್ನು ಳಿಸಲು ಹೋದ ನಾನು ಕೋಡಂಗಿಯಾದೇನು.

“ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮಾನವೆ ಮಾನ ಅದಕಾಗಿಯೆ ಮುಡಿಪೆನ್ನಯ ಪ್ರಾಣ” ಎಂದು ಸಮಕಾಲೀನಕವಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅವನಂತ ಹರಪ್ರಾಣಗಳಿಗೂ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮಾನಕ್ಕೂ, ಏನುಗತಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ‘ಕರ್ಣಾ

ಟಕ ಒಂದೇ. ಹೀಗೆನ್ನದ ಹೆರವರು ಅವರಿದ್ದರು ಒಂದೇ ಇರದಿದ್ದರು ಒಂದೇ”
ನಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಪದ್ಯವಿರಬೇಕು.

ಅಲ್ರೀ ಏನನ್ನಾಯ? ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಂಧ್ರದ್ದಾದರೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಸುಡಾನಿನದೇಕಾಗ
ಬಾರದು? ಭರಮಸಾಗರ ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನದ್ದೇಕಾಗಬಾರದು?

ತುಮಕೂರು ತುರ್ಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಬಾರದು?

ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವುದೊಂದು ಮದ್ದು. ಕ್ರಿಸ್ತನದಲ್ಲ ಗಾಂಧಿಯದಲ್ಲ (ಸಬಕೋ
ಸನ್ಮತಿ ದೇಭಗವಾ ಎಂದು ಗಾಂಧಿಯು ಹೇಳಿದನು. ತರುವಾಯ ಬಂದಸುದ್ದಿ -
ಅವನನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಲಾಯ್ತು) ಸಾಕ್ರಟೀಸನದಲ್ಲ (ನಾನು ವಿಶ್ವದಪ್ರಜೆ
ಎಂದು ಸಾಕ್ರಟೀಸನು ಹೇಳಿದನು. ತರುವಾಯ ಬಂದ ಸುದ್ದಿ - ಅವನಿಗೆ ವಿಷ
ಕುಡಿಸಲಾಯಿತು). ಇದ್ದರೆ ಅದು ಪೆರಿಯಾರ ನಾಯಕರದ್ದು. ಇದೇ ಕನ್ನಡ
ಮುನ್ನೇತ್ರಕಳಗದ ಜೀವಂತಪ್ರಜ್ಞೆ.

‘ಏ ಬೆನ್ನೆ, ಯಾಕೆ ತಲೆಕೆಟ್ಟು ಒದರುತ್ತೀ?’ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು.
ತಾವು ಹಾಗೆ ಕೇಳುವುದು ಸಹಜವೇ ಇದೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೋ, ಪೂನೆಯಲ್ಲೋ
ನೆಲೆಸಿರುವ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಅರವದವಳೋ, ಮರಾಠೀಯಳೋ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ತಮ್ಮ
ಸುಪುತ್ರಿ, ಕಬ್ಬನ ಪಾರ್ಕಿನ ರಂಭೆ, ಫರ್ಯಾದಿನ ಬೆಡಗಿ, ಹಿಂದೀ ಕಲಿಯುತ್ತಿದಾಳೆ.
ಹಿರಿಮಗ ‘ವರ್ಕರ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಯುನೈಟೆಡ್’ ಎಂದು ಕೆಂಪು ನಕ್ಷತ್ರದ ಕಡೆಗೆ
ಯೂಲಿಸಿಸನಂತೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದಾನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಚ್ಚ ನಾಸತ್ತೆ (ತರುವಾಯ ಬಂದ
ಸುದ್ದಿ - ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಪಡೆದು ಅಮೆರಿಕದ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಪಡೆಯಲು ಹೋದವನು
ಚಿಕಾಗೋ ರೆಸ್ಪೊರೆಂಟಿನ ವೇಟ್ರಿಸನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾನೆ). ಈ ಸಂಸಾರದ
ಅಧಿಪರಾದ ತಾವು ಕನ್ನಡ ವಿದೋಧಿ ಎಮ್ಮೆಲ್ಲಿಗಳ ಅನುನಾಯಿಗಳು. ಅವರ
ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರವೋಷ ಪಡೆದ ನೌಕರರು.

ನನಗೇನು ಸ್ವಾಮಿ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ! ಬಿಎಸ್ಸಿ ನಾನು. ತೃತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ
ಯೋಜನೆ ಮುಗಿದರೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವ ಭರವಸೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗು ಲಂಗು ಲಗಾಮು
ಯಾವುದೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ಗೋದಾವರಿಗಳ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ
ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ, ಮುಗಿಲು ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆರೆಯೂ
ನನಗಿಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ತರವೇ? ಪಾನಂಪಲ್ಲಿ, ಬಿ. ಜಿ.
ರೆಡಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರು
ವಾಗ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದ ನಾನೇಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿ.

ಬರುವುದೊಂದೇ ಭಾಷೆ. ಅದೂ ಹೋದರೆ?

ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಎದ್ದೇಳಿ. ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಿ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಿರಿ. ಕನ್ನಡವೆಂಬುದು ಜಲಪಾತವಲ್ಲ; ಮೃಗವಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಭಾಷೆ. ನೀವು ಆಡುವ ಭಾಷೆ. ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಆಡುವ ಮಾತು ಎಂದರೆ ಮಾತು. ಅದನ್ನು ಆಡಲು ಕಲಿಯಿರಿ.

ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯುವ ಕಬ್ಬನಪಾರ್ಕಿನ ರಂಭೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಬಿಡಿ. ಕೆಂಪುತಾರೆಯ ಯೂಲಿಸಿಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಲೋಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕಾಗೋ ಗೊರಿಲ್ಲಕ್ಕೆ ತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಹೆಂಡತಿ ಅರವದವಳಿರಬಹುದು, ಮರಾರಿಯಿರಬಹುದು. ಅವಳ ವಾಯಲುಗಳು ಝಣ ಝಣಕುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನೀವು ಸೋಲದಿರಿ. ಮೊಂಡ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ - ತುಂಡು ಗೋಲೇ ಸನ್ನೆ ಎಂದು ಗಾದೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಷ್ಟೆ. ಕನ್ನಡದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಂಬ ಅದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ದಂಡಂ ದಶಗುಣಂ ಭವೇತ್' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ನೀವನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ದಾರಿ.

ಇನ್ನೆಲ್ಲ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ನನ್ನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರಿ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಟಂಡಾ, ಗವಾಲಿಯರ್, ಸಿವ್ಲಾಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಭಾಗಗಳೆಂದು ಭಾಷಾದಲ್ಲಾಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುದಿನವೂ ಸಾವಿರಾರು ತಂತಿಕೊಡಿ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಡಾಂಬರು ಬಡಿಯಿರಿ (ಕನ್ನಡದ ಮೇಲಿನ ಡಾಂಬರನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ) ಕೊಂಡಗೂಳಿ ಕೇಶಿರಾಜನು ಪೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತಿ ಎಂದು ನಂಬಿರಿ. ಕನ್ನಡ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲ ತರಗತಿಗಳಿಗೂ ಚಕ್ಕರು ಕೊಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನಃ ಪ್ರಿಯೆಗೆ 'ಎಲೌ ಬೆಂದಸಿಹಿ ಕೋಳಿ ತತ್ತಿಯೇ' ಎಂದೇ ಕಾಗದ ಬರೆಯಿರಿ ಕನ್ನಡ ಮುನ್ನೇತ್ರ ಕಳಗಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನಿರಿ.

'ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾಯ' ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಜನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾರೆ.

—ಅ. ಕಾ. ಸೇ.

(1)

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ!!

ತಡೆ-ಕೊನೆಯಚ್ಚು!

‘ಬರುವ ಹಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ನೆಹರೂವರು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಕುಂಭಕೋಣ’ಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ’ ಎಂದು ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದನ್ನಿತ್ತರಷ್ಟೆ. ಅದರ ನಂತರ ಕೇವಲ ಎರಡು-ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಕೊನೆ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿತು.

ನೆಹರು ರಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಬುಲ್ಗಾರ್ನಿ, ಕುರುಷ್ವೇರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ, ನಕ್ಕಾಗ ಅಮೆರಿಕನರು ಏನೂ ಅನುಮಾನಪಡಲಿಲ್ಲ; ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಅಮೆರಿಕದ ವಿದೇಶಾಂಗ ಖಾತೆಗೆ ಇಂಡಿಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಕೇಬಲ್ಲಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಡಲ್ಲೇಶನಿಂದ ಬಂದ ಮೆಸ್ಸೇಜಿನ ಒಕ್ಕಣೆ - “ಕೂಡಲೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಗುಪ್ತಚಾರರನ್ನೂ, ಎಲ್ಲ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ‘ಕುಂಭಕೋಣ - ವಿಶೇಷಜ್ಞ’ರನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿ. ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ನಾನೆಲ್ಲಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ತಮಾನ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು....” ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ, ಫೈಲುಗಳ ರಾಶಿಗಳಿಂದ ‘ಕುಂಭಕೋಣಕ್ಕೆ’ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಹಿಂಬದಿ - ಮುಂಬದಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಹೀಗಿದೆ: ಫಿಲೆಂಡಿನಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು- ಬುಲ್ಗಾರ್ನಿನ್ನರ ಸ್ವಂತ ‘ಔತಣದ’ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದವರು ಮಾಸ್ಕೊ ತಲುಪಿದರು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನೆಹರೂ ಕುಂಭಕೋಣ ಯಾತ್ರೆಯ ಸುದ್ದಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಲೆತಿರುಗಿ, ಸೋಫದ ಮೇಲೆಯೇ ಒರಗಿದರು. ‘ವಿಪರೀತ ತಲೆನೋವು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣದಿಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಬುಲ್ಗಾರ್ನಿ ನೋಡಲಾಗದುದ ಕ್ಯಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತಾರೆ’ ಎಂದು ನೋಟೀಸ್ ಹೊರಡಿತು!

ಬುಲ್ಗಾರ್ನಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾಗ - ಅನೇಕ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲಾನಂತರ - ಆಷ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಪ್ಪೀಲು ಕಳಿಸಿದರಂತೆ: “ನಮ್ಮ MVD ಭೂಪ ಪೆಟ್ರೋವನನ್ನು ಕೇವಲ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜತೆಗೊಪ್ಪಿಸಿ.... ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾ ಅನರ್ಥ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಗೇ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುವಂತಿದೆ. ಪೆಟ್ರೋವನಿಂದಲೇ ಕುಂಭಕೋಣದ

ಗುಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೇನಾದರೂ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪುವುದು ಸಾಧ್ಯ....ಆ ವಿಶೇಷ ಕೆಲಸ ವಾದಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೊಪ್ಪಿ ಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಅವನನ್ನು” ಅಂತ.

ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮುಖಂಡರಿಗೂ ಇದುವರೆವಿಗೂ ನೆಹರೂ ‘ಶಾಂತಿದೂತ’ ‘ಮಹಾನಾಯಕ’ ರಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಒಮ್ಮೆಲೆ ‘ಸಮಸ್ಯೆ’ಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಿಂದ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂಗಳು, ಕೇಬಲ್‌ಗಳು ಒಂದು ಕೊನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿವೆ - ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ತಾರಕ ಮಂತ್ರ ನೆಹರು - ಕುಂಭಕೋಣ’ವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದೇ. ನೋಡಬೇಕು ಮುಂದೆ ಏನೇನಾಗುವುದಿದೆಯೋ.

ಸರ್ವಂ ಕುಂಭಕೋಣಮಯಂ ಜಗತ್!

—ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ.

ಅ ಕೆಲ್ಲು ಬೆಂಚು, ಸ್ತ್ರಾಂತ್ಕ ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಮೇಲೆ, ಅಗುವ ಮಾಜೀ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿಸಾಸಲು! ಸ್ವಾಮಿ||

ಟೀಕಾ ವಿಹಾರ

ಕರಿಯ ಪೇಟೆಯಲಿವನು ಬಡಕರುಳ ಬೇಯಿಸದೆ ತಿನ್ನುತಿದ್ದ,
 ಅದಕಾಗಿ ಈ ಶಿಕ್ಷೆ, ಎಂದೊಬ್ಬ ಟೀಕಿಸಿದ!
 ಹಾಗಲ್ಲ, ಹಾಗಲ್ಲ! ಇವನ ಈ ಘಟವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲು, ಬ್ರಹ್ಮ,
 ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಂಚ ಮಸಿ ಬೆರಸೆ, ಆ ಬುಡ್ಡೆ ಮಗುಚಿ ಕೊಂಡಿತು,
 ಸಾಪ, ಇಡಿ ಮಣ್ಣೆ ಕರಿಯಾಯ್ತು, ಅದರಿಂದ ಈ ರೂಪು ಹೀಗಾಯ್ತು,
 ಎಂದೊಬ್ಬ ನತಿನಕ್ಕ! ಇಂಥ ಕರಿಚಮವಿನ್ನೆಲ್ಲು ಇಲ್ಲ, ಅದಕಾಗಿ
 ತಂದಿವನ ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಂದರು, ಎಂದೊಬ್ಬ ಬಾಯ್ತೆರೆದ!
 ಅದು ಹೇಗೊ? ಪಂಚೆಯೂ ಕರಿಬಣ್ಣ, ಕೊಂಚವೂ ಬಿಳುಪಿಲ್ಲ,
 ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣ, ಹಲ್ಲೆಲ್ಲವು ಕೃಷ್ಣ, ಇಂಥ ಕೊಳೆ ಮನುಜನನು
 ಲೋಕವೇ ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಅದಕಾಗಿ ಇರಬಹುದು; ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ ನಕ್ಕ!

*

*

*

ದಾರಿ ಹೋಕರ ಮಾತ ಕೇಳುತ್ತಲೆ ನಿಂತಿದ್ದೆ, ನಾ ಸುಂನೆ.

*

*

*

ಹೊಟ್ಟೆಯನು ನೋಡದೊ! ಒಂಟಿಯಾ ಗೂನಂತೆ! ಶಿವಗಂಗೆ ಬೆಟ್ಟ!
 ಗುಂಡಿಯೊದ್ದಾಡುತ್ತಿದೆ, ಉಸಿರಾಡಲಾರ! ಏನು ರೋಗವೋ ಇವಗೆ?
 ಮೂಗೇಕೊ ಬಹುವಕ್ರ! ಕಾಲೊಂದು ಮುಕ್ಕಾಲು! ಹುಬ್ಬು ಜೋಲಾಹುತಿದೆ,
 ಗಲ್ಲವೇ ನಾಸ್ತಿ! ಮೊಳಕೈಯೆ ಮೋಟು! ಸಿನಿಮ ನಟನಿರಬಹುದೆ?
 ಗರಡಿ ಗಾಮನ ತಮ್ಮ? ನಗರ ಪಿತ್ಯಗಳ ಪಿಂಡ?
 ಪಶುಗಳನು ಶಿಶುಗಳನು ಕಾಡಿಸುತ್ತ ಕೊಬ್ಬಿದಾ ಭೂತವೊಂದನು ಒಬ್ಬ
 ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಬೊಬ್ಬೆಯಿಂ ಹೊರತಂದು ಚೌಕದಲಿ ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದು
 ಶಾಪದಾ ಬಲದಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತ ನಲಿದನೊ?
 ಕಲೆಯನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಳ್ವ ಶಿಲ್ಪಿಗಿವ ಮಾಡಲ್ಲೊ?
 ಇಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಡಿರೊ, ಎಂದು, ನಾಡಿಸಾ ತರುಣರಿಗೆ
 ಬೋಧೆ ಮಾಡಲು, ಯಾರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ಇವನನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿದರೊ?
 ಹತ್ತಾರು ರೋಗಗಳು,....ಉದರದಲಿ, ವದನದಲಿ, ಬುರುಡೆಯಲಿ,
 ಕೈಕಾಲು ಬೆನ್ನಿನಲಿ, ಬಂದಾಗ ತಂದಿದಕೆ ಧೂಪದೀಪಗಳಿಂದ

ಪೂಜೆ ಮಾಡಿರೋ, ಎಂದು ವೈದ್ಯಮಂತ್ರಿಯೆ ತಮ್ಮ ಅಮೃತ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ
ವಸ್ತ್ರವನು ಸರಿಸುತ್ತ ನಿಲಿಸಿದನೋ ಇವನನ್ನು ?

ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯರ ಪಾಶುಪತ ಬಂದಾಗ ಕಲ್ಲಾಗಿ ನಿಂತನೋ ?

ತಾಪಸಿಯೆ ಇರಬೇಕು! ಕಾಗೆಗಳು, ಗೂಗೆಗಳು, ಶಿರಸನ್ನು ಒರಸಿದರೂ
ಗುಬ್ಬಿಗಳು ತುಸುಬಗ್ಗಿ ತುಟಿಮೇಲೆ ಕಾಲಿರಿಸಿ ನಾಸಿಕದ ಹೊಳ್ಳೆಗಳ
ಅಂತರಾಳವ ಕುಕ್ಕಿ, ತೂತು ಗೈಯ್ದರು ಕೂಡ, ತಪದ ಬಿಸಿ ಕುಗ್ಗದು,
ಅಚಲವೆನ್ನ ಯ ಪಾದ, ಎಂಬ ಗೊಮ್ಮತನಿವನು.....

ಎಂದೆಲ್ಲ ವೊರಲಿದರು, ದಾರಿಹೋಕರು ಅವನ....ದೂರಿದರು, ನಾಲಿಗೆಯ
ಬ್ರೇಕುಗಳ ಸಡಲಿಸುತ, ಭಾವಲೋಕದಿ ತೇಲಿ, ಪೋಲಿ ಮಾತನು ಆಡಿ.

*

*

*

ಏನ ನೋಡುತ ಜನರು ತರತರದಿ ಆಡುವರು? — ಎನುತ ನಾ ತಿರುಗಿದೆ.

ಕಂಡೆ ಆ ಚೌಕದಲಿ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸುಖ್ಯಾತ ದೇಶಬಾಂಧವ, ಧೀರ,
ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕ, ದಾನಿ....ಎಂಟೆಡಿಯ ಪೀಠದಲಿ ಏರಿನಿಂತಾ ಮೂರ್ತಿ,
ಕರಿಕಲ್ಲ ಬಂಡೆಯಿಂ ಕಡೆದು ನಿಲಿಸಿದ ಸ್ವಾಚ್ಛ.

—ನಾ, ಕಾ

— 0 —

ಅಪ್ಪಟಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾರ್ — ಹುರಿಗಳು — ಎರಡೇ ಅಣೆ.

ಒಂದು ಹೊಸ ಡಿಗ್ರಿ

ಅಮೇರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಫ್ಲಾರಿಡಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಬಿಚ್ಚಿನೋಡಿ. ಒಂದು ಸೋಜಿಗ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಎರಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದವರೂ ಕಂಗಿಟ್ಟು, ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು, ತತ್ತರಿಸಿ, ಚೇತರಿಸಿ, ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ, ಅನುಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಂದು ಪಾಠಪ್ರವಚನ-ಪರೀಕ್ಷಾಕರಣ-ಪದವೀದಾನಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲಿದೆ.

ನಾನೇಕೆ ಪ್ರವೃಥಮವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಬಾರದು, ಎಂದು ಉಭಯಕುಲಪತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ನಿಸದೆ ಇರಲಾರದು. ಹಾಸ್ಯದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಎ. ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ, ಹಾಸ್ಯಪ್ರವೀಣ ಎಂಬ ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಮೊದಲುಮಾಡುವ ಪರಿಶ್ರಮ ನಡೆದು ಜಯಪ್ರದವಾದರೆ, 'ಕೊರವಂಜಿ'ಯ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದಹಾಗಲ್ಲವೇ?

ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನನ್ನದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆಗಳು. ಪರಾಂಬರಿಸಿ.

'ಹಾಸ್ಯಪ್ರವೀಣ' ಡಿಗ್ರಿ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಬಯಸುವವರು 'ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರು' ಎಂಬ ಈ.ಪಿ ಎಸ್. ಅರ್ಹತೆಯನ್ನಾದರೂ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಅವಿವಾಹಿತ ಹುಡುಗರಾಗಿರಬೇಕು. ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದೇ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಕವನವನ್ನೂ ಬರೆದಿರಬಾರದು. ಅಶ್ಲೀಲ ನಿಘಂಟನ್ನು ಕಂಠಪಾಠಮಾಡಿರಬೇಕು. ಅಚ್ಚುಕನ್ನಡ, ಕೊಚ್ಚಿಕನ್ನಡ, ಎರಡನ್ನೂ ಬಲ್ಲವರಾಗಿರಬೇಕು.

“ಹಾಸ್ಯದೃಷ್ಟಿ” ಡಿಗ್ರಿಗೆ, ಮೂರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಅವರು ಓದಬೇಕು. ೧. ಇತಿಹಾಸ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೇಪರುಗಳು. (i) ಹಿಟ್ಟರ್, ವೆರಾನ್, ತೊಗಲಕ್, ಗಾಂಪರೊಡೆಯರ್, ಓಬೀರಾಯ, ಭೋಜರಾಯ, ಮುಂತಾದವರ ಏಳುಬೀಳುಗಳು; ಎಂಟನೆಯ ಹೆನ್ರಿಯ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನ;

ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಚರ್ಚಿಲ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನಶ್ಯಸೇವನ; ಸುಲ್ತಾನಾರೇಜಿಯಾ ಗಂಡು ವೇಷ ಧರಿಸಿದ್ದು; ಕ್ಲೆ ಯೋಪಾತ್ರಳ ಮೂಗು; ಇವಾನ್‌ನ ದಾಡಿ. (ii) ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅವರ ಹಾಸ್ಯೋಪದೇಶಗಳೂ; ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಬೀರ್ಬಲ, ಭೇತಾಳ, ಅಮೆರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. (iii) ಹಾಸ್ಯಕಥೆಗಳ ಚರಿತ್ರೆ, ದೇಶದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವು ಹರಡಿದ ರೀತಿ, ಆಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಮಾನವನ ಹಾಸ್ಯೋತಿ ಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹತ್ತು ಮೂಲಕಥೆಗಳು. ೨. ಸಾಹಿತ್ಯ. (i) ಕಸೆಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯ. ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ತಾನು ಸಂಪತ್ತು ಗಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗ; ನಿರಾಕಾರ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಲು ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಾಪ್ರಚಾರ; ಕಾಫಿ ಟೀ ಸಿಗರೇಟ್ ಮದ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆದ ಮಾದಕೋಪಾಸಕರು. (ii) ಉಪಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಶೀಲವನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಅಶ್ಲೀಲ ಪ್ರಯೋಗ, ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸಲು ಭೂತಚೇಷ್ಟೆ, ಅಹಿಂಸೆಗಾಗಿ ಹಿಂಸೆ. (iii) ಅಪಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಲೋಕ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತೆ, ಆಕಾಶ ತಲೆಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತೆ, ನನ್ನಿಂದಲೇ ದೇಶೋದ್ಧಾರ, ಮುಂತಾದ ವಾದಸರಣಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳ ಭಾಷಣ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಅರ್ಜೀಬಾಧಿತ ಶ್ರೀಮಂತಕವಿಗಳ ಕವನಗ್ರಂಥಗಳು. ೩. ಅನರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರ. (i) ಮಳೆಗಾಳಿಯ ಮುನ್ನೋಟದ ವರದಿಗಳು, ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು, ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಒಳಗುಟ್ಟುಗಳು. (ii) ಚುನಾವಣಾ ಭಾಷಣಗಳು....ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ನಾಯಕರು ಮಾಡುವ ವಾಗ್ದಾನಗಳು. (iii) ಅನುನಾಯಿಗಳ ಬೊಗುಳಾಟ....ಅವುಗಳ ದುರಾಸೆಯಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳು, ವರಾಂಡಾಗಳಲ್ಲೂ ಏಣಿಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಮೇಲೂ ಅವುಗಳ ಹಾರಾಟ.

ತಕ್ಷಣವೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ, ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಕರಗತವಾಗಿ, ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗಬಹುದು.

— ಕಾಮತ್.

ನೀ ಬರುವ ದಾರಿಯಲಿ!!

ಬಾಜಿ ಕಟ್ಟಿದ ಜೂಜಿನ ಕುದುರೆಗೆ
ಪ್ರೇಯಸನು ಹಾಡಿದ ಹಾಡು!!

ನೀ ಬರುವ ದಾರಿಯಲಿ
ಹುಲ್ಲು ಹಸನಾಗಿ
ಸಾಲು ಕಂಬಗಳೆಲ್ಲ ಧಳಧಳಿಸುತ್ತಿರಲಿ!
ಪಂದ್ಯ ಮುಗಿಯುವ ತನಕ
ಎಳೆ ಬಿಸಿಲು ಬರುವನಕ
ತುಂತುರ್ದನಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿ!!

ನೀ ಬರುವ ದಾರಿಯಲಿ
ನೆಲವೆಲ್ಲ ಮಿದುವಾಗಿ
ತಂಗಾಳಿ ನಿನ ಮೈಯ್ಯ ತಬ್ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿ!
ಟ್ರೋಫಿ ಕಾಣಲಿ ನಿನ್ನ
ಕಣ್ಣು ಬಳಿ ಚಿನ್ನ
ಹತ್ತಾರು ಘಳಿಗೆಯಲಿ ಹಾದಿ ಹಾರಿರಲಿ!!

ನೀ ಬರುವ ದಾರಿಯಲಿ
ಜನರ ದನಿ ಸುಳಿದು
ಸಂತಸವ ತರುತ್ತಿರಲಿ ಆಗುವುದ ನುಡಿದು!
ಮುಂದೆ ಕಾದಿಹ ನೂರು
ಹರುಷಗಳ ಕಣ್ ತೆರೆದು
ಪಂದ್ಯವೋ! ಕುಣಿಗಲೋ! ನೀನರಿಯದಂತಿರಲಿ!!

ಯಮಗಂಡ!

ಸಾವಿತ್ರಿ, ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಂತ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯವರು ಕರೆದು ಕೂರಿಸಿದಾಗಲೇ ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರಿಕಾಯಾದರು. ಮನಸ್ಸಿ ನಲ್ಲೇ ಮಂಡಿಗೆ ಮೆಲ್ಲಿದರು, ಪುಟ್ಟಪಾಪುಗೆ ಇದ್ದ ಯಮಗಂಡವನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಮಂತನಾಗಿ ತೋಳುಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಈ ಹುಡುಗಿ ಅಂತ. ಆದರೆ ಪುಟ್ಟಪಾಪುಗೆ ಅನುಮಾನ, ಆ ಜೋಡಿ ತೋಳುಗಳು ತನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಬಲ್ಲವು ಅಂತ! ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಮೈಕಟ್ಟು ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾಗಿತ್ತು. ಎಂತಹ ಗಂಡಿಸಿಗಾದರೂ ಎರಡು ಮಡಗುಬಲ್ಲಳು ಎನ್ನು ವಂತಹ ಮುಖಮುದ್ರೆ! ರವಿವರ್ಮನ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಮೋಹಿನಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೆ? ಉಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನು. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೋಹಿನಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನು. ತಾಂಬೂಲ ಚರ್ವಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನು. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು 3 Dನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ನಿಮಗೆ ಚಲನಚಿತ್ರ ತೋರಿಸಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಭಯವಾಗುತ್ತೆ! ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಪಾಯದ ಸೂಚನೆ ಇರುತ್ತೆ! ಹಾಗಿದ್ದಳು ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಭಾವಿ ಹೆಂಡತಿ ಸಾವಿತ್ರಿ!

ಪುಟ್ಟಪಾಪು “ಲೇ ಅಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ಬರದುಹಾಕಿದಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯಸ್ಸು ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಅಷ್ಟುದಿವಸ ಸಾಲದೆ ಅಮ್ಮ - ಸುಖಪಡೋಕೆ! ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣಾದರೂ ಸರಿಯೆ ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಕೊರಳು ಉಳಿಸಮ್ಮ” ಎಂದು ಮಾತೃಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದ.

ತಾಯಿ ಮಗನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದಳು. “ಮಗು, ನಾನು ತಾಯಿಯಾಗೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅತ್ತೆಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತೀನ ಕಾಡುಲ್ಲಪ್ಪ. ನಿನ್ನ ಜಾತಕದ ಪ್ರಕಾರ ನಿನಗೆ ಮೂವತ್ತನೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಮಗಂಡವಿದೆ ಪಾಪು. ಅದನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿ ಗಂಡನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ ಯೋಗ ಈ ಹುಡುಗಿ ಜಾತಕದಲ್ಲಿದೆ ಮಗ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಹುಡುಗೀನ ಚುನಾಯಿಸಿದೆ. ಈ ಸೊಸೇನ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೇನೂ ಅಸಹ್ಯವಾಗುಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಯೆ ಅಪ್ಪ! ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆ ಅನ್ನಬೇಡವೋ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋ ಪುಟ್ಟು” ಅಂತ ಹೆತ್ತಕರಳು ಗೋಳಾಡಿತು. ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಕರಳು ಒದ್ದಾಡಿತು!

ಅನಂತರ ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡ, — ಹೀಗೆ —

“ನನಗೆ ಈ ಗಂಡುಜನ್ಮವಿತ್ತು ಅಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗಾದರೂ ಸೌಮ್ಯವದನೆ ಯಾದ ಭಾರ್ಯೆ ಬೇಡವೆ? ನಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಸಂತಾನವೆಲ್ಲ ಕೋಲಿಬಸವನ ಹಾಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಾತಿಗೆ ತಲೆತಿಡಿಸಿ ತಾಳ ಹಾಕುವುದೇ ಆಯಿತಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನೇ ನಾನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಸಾವಿತ್ರೀನ ನೋಡಿದಾಗ ನಿನಗೆ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ಅಪ್ಪ! ಹೇ ಜನಕ — ಪಿತೃಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಸ್ವರ್ಗ ದಲ್ಲೂ ಶೂರ್ಪಣಖಿ, ತಾಟಕಿಯಂತಹ ಹೆಂಗಸರ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ; ಓರಸನಾದ ನಾನು ಒಳ್ಳೆ ಗಂಡು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಅವರು ಆ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಬಡಿದು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವಂತೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಲ್ಲವೆ”

ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಪುಟ್ಟಪಾಪು ತಂದೆ “ನಿನ್ನ ಪಿಂಡ!” ಎಂದು ತಿರಳುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಎರಡು ಮಾತು ಅಂದರು.

ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಮುಂದಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಯಿತು. ಮೂವತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಯಮಗಂಡ ಇದೆ ಅಂತ ಅವನ ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದಳಲ್ಲ, ಆ ಗಂಡಾಂತರ ಯಾವುದು ಅಂತೀರಿ? — ಅವನು ಎಂದೋ ಒಂದಿನ ‘ಸಾವಿತ್ರಿ’ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟುಮೀರಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಬಂದ ಗಂಡ! ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ.

ಮಾರ್ಚಿಯ ಮಟ ಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್ ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರಧ್ವನಿ ಆದನ್ನು ಮಾರುವವನ “ಐಸ್ ಸ್ ಸ್ ಕ್ರೀಮ್” ಎನ್ನುವ ಬೀಡೀಸಿ ಧಾಟಿಯ ವಿಲಕ್ಷಣಸ್ವರ! ಬೀದಿಯ ಎರಡು ತುದಿಗಳಲ್ಲೂ ಬಿಸಲಿನ ಬೇಗೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ, ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಗಂಡು ಕತ್ತೆಗಳು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉರಿಬೇಸಗೆಯ ಮಧ್ಯಹಗಲು (ವರ್ಣನೆ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಲಿಯಟ್ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಬರೆಯೋಣ!) ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಹೆಂಡತಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಗಂಡನ ಸರಿಗೆ ಮಗುಟವನ್ನು ಹಳೆಬಾಗಿನ ಕಂಬಿಯವನಿಗೆ ಎರಡೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರಿ ಮ್ಯಾಟನಿಗೆ ‘ನಾಗಿನ್’ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ‘ಆಟೋರುಕ್ಷ’ ಹತ್ತಿದ ದ.ರ.ಘಳಿಗೆ! ರಾಹುಕಾಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಬುದ್ದಿಗೆ ರಾಹು ಬಡಿದಿತ್ತು. ಅವನು ಹಣೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಂಡು “ನನ್ನಮನೆ ಧೂಳಿಬಿಸಿದೆಯಲ್ಲ, ಬಜಾರಿ” ಎಂದ. “ಯಾರಾದ್ರೂ ಹೋಗ್ಬಿಟ್ಟರೇನು” ಎಂದು ಕೂಲಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು ಸಾವಿತ್ರಿ. “ಎಲಾ ಘಾತಕಿ, ಇಕೋ ಹೊರಟೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಭಾವಿಯಾಗಿ

ಸ್ವಯಂ ಶಂಖವಾಧ್ಯದ ಪೂರೈಕೆ - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹರ್ಷಧ್ವನಿ" ಎಂದು ಪುಟ್ಟಪಾಪು ತನ್ನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿ ಯಮನಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಬಂದು ಬದುಕಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ! ಜವನನ್ನು ಅಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧನಾದ ಪಾಪಿ ಪುಟ್ಟಪಾಪು. ಆ ಗಳಿಗೆ ಯಲ್ಲೇ ಕತ್ತೆಕಿರಿಚಿಕೊಂಡಿತು. ನಾಯಿ ಕುಯ್ಯೋ ಎಂದು ಕೊರಗಿತು. ಪುಟ್ಟಪಾಪು ವಿನ ಶಂಖವಾಧ್ಯದ ಹಿಮ್ಮೇಳ-ಎಲ್ಲವೂ ಯಮಧರ್ಮನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಸಂಭ್ರಮ. ಅದೇ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಸಾವಿತ್ರಿ ಕೂತಿದ್ದ ಆಟೋರಿಕ್ಷ ಸ್ವಾರ್ಟ್‌ಆಗಿ ಭೂಮಿ ಕಂಪಿಸಿತು. ಅದು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ನಾಗಲೋಟದಿಂದ ಓಡಿತು. ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಈ ಸಿಚೇರಿನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡ!

ಯಮಬಂದ. ಪುಟ್ಟಪಾಪು "ಬಂದೆಯಪ್ಪ, ಬಾ, ಇಕೋ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೇನೆ, ಸೆಳದಕೋ ಪ್ರಾಣಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೇಗ" ಎಂದು ನೆಟ್‌ಬನೀನ್ ಬಿಚ್ಚಿ ಚೆಸ್ಪ್ಪ ತೋರಿಸಿದ. ಪುಟ್ಟಪಾಪುಗೆ ಇದ್ದ ಅವಕಾಶ ಯಮನಿಗೆಂತು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಯಮನೂ ಮೀನ, ಮೇಷ ಎಣಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಯಮನ ಅನುಮಾನ ಏನು - ಯಾತಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕುತ್ತಿದಾನೆ ಎಂದು ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಅರೆನಿಮಿಷ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ "ಸಾವಿತ್ರಿ ಮನೇಲಿಲ್ಲ ಯಮಧರ್ಮ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡು ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಮಂ" ಎಂದ, ಯಮ ಅದನ್ನೇ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ! ಪುಟ್ಟಪಾಪುವಿನ ಆಶಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಯಮಧರ್ಮ ದಂಡಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಮಪಾಶವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅವನ ಜೀವಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಎಳಿಯಲು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಕುಣಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೇನು ರೊಯ್ಯನೆ ಬೀಸಬೇಕು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪಟೇರ್ ಅಂತ ಯಮಧರ್ಮನ ಮುಖದಮೇಲೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ರೊಯ್ಯನೆ ಬಿಸಾಡಿದ ವ್ಯಾನಿಟಿಬ್ಯಾಗ್ ಬಂದುಬಿತ್ತು. ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಚೇತ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ. ಗಂಡನ್ನ ಸಾಯಬಿಡೊಲ್ಲ ಇವಳು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಯಿತು! ಯಮನೂ ಅಷ್ಟೆ. ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದ! ದುಡಿಕಿ ಮೋಸ ಹೋದನಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಳುಕು ಒಂದುಕಡೆ, ಅದರಿಂದಲೇ ಬಂದ ಛಳಕು ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ. ಆದರೂ ಯಮನ ಗೈರತ್ತು ಎಲ್ಲಿಹೋಗುತ್ತೆ ತೋರಿಸಿದ—

ಯಮ :—ಎಲೈ ಬೇವರ್ಸಿ ಹೆಣ್ಣೆ. ನಿನ್ನ ಈ ಹಾಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲ ವನು ನಿರ್ಭಯದಿಂ ನನ್ನ ಮುಖ ಕೊಗೆದು ನನ್ನ ನಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿರುವೆಯ - ನಿನಗೆ ತಕ್ಕದು ಮಾಡುವೆ ಎಲೆ ತೊತ್ತೆ!

ಸಾವಿತ್ರಿ :—ನೀ ಅವಧೈರ್ಯದಿಂ ಎನ್ನ ಗಂಡನ ಪ್ರಾಣಂಗಳಿಗೆ ಕುಣಿಕೆಯಂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ಯಮಧರ್ಮ.

ಯಮ :—ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗಿತ್ತು ಇಂದು ಒಂದು ಪಿರಿದು ಗಂಡ! ಅದಕಾಗಿ ಕುಣಿಕೆ ಹೂಡಿದ್ದೆ.

ಸಾವಿತ್ರಿ :—ಕುಣಿಕೆಯ ಸೇರಮಂ ನಾನ್ ತಪ್ಪಿಸಿದೆ....ಅನ್ಯಾಯಮಂ ನುಡಿಯಿದರು ಯಮಧರ್ಮ. ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಒಂದು ಯಮಗಂಡವಿದ್ದು ದೇನೋ ದಿಟ. ಆದರೆ ಗಂಡಾಂತರ ಕಳೆದು ಎನ್ನ ಪತಿ ಜೀವದಿಂದಿರಬೇಕಷ್ಟೆ!

ಯಮ :—ಅದನು ಇಂತು ಸಾಧಿವುದೆ! ವಿನಯವಿಲ್ಲವೆ? ಸಭ್ಯವರ್ತನೆ ಗಳಿಲ್ಲವೆ? ಕೈಲಿದ್ದ ವಸ್ತುವನೆ ರೊಯ್ಯನೆ ಬಿಸಾಡಿ ಘಾಸಿಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಾಂತಿ ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲವೆ? ನೀತಿಯರಿಯದ ಹೆಣ್ಣೆ....

ಸಾವಿತ್ರಿ :—ಆದುರಂ ಮತಿಕೆಟ್ಟೆಲ್ಲ ಯಮಧರ್ಮ. ನಾನು ಅಂತು ಗೈಯ ದಿದ್ದರೆ ನೀನ್ ಅರೆ ನಿಮಿಶದಲಿ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಪ್ರಾಣಸತ್ತ್ವವಂ ಸೆಳೆದು ಒಯ್ಯುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಅನಂತರ ನಾನು ಆ ನಿರ್ಜೀವ ಬರಡು ದೇಹವಂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಿಸ ಬೇಕಿತ್ತು ಜೀವ ಸತ್ತ್ವದಯಾಚನೆಗೆ - ವಾಯು ಲೋಕದಿಂ ಅಗ್ನಿಲೋಕಕ್ಕೆ - ಅಗ್ನಿ ಲೋಕದಿಂ ವರುಣಲೋಕಕ್ಕೆ - ವರುಣಲೋಕದಿಂ ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ. ಹಿಂದೆ ನೀನು ಸತ್ಯವಾನ್‌ನ ಹೆಂಡತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಹಿಂಸೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅದುಕಿಂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಈ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಲಾಯರೋ, ಯಮಧರ್ಮ!

ಯಮ :—(ಕಂಗಾಲಾಗಿ) ಸೋತೆ, ಮಗಳೆ, ಸೋತೆ....ಪತಿಯ ಕಾಡಿಪ ಭಾಗ್ಯ ನಿನಗಿನ್ನೂ ಉಂಟು....ಅದನು ಅಪಹರಿಸಿ ನಾನೇಕೆ ಓವರ್ ವರ್ಕ್ ಗೈಯಲಿ ಮಗಳೆ! ಇಗೋ ನನ್ನ ಹರಕೆ!

ಸಾವಿತ್ರಿ —ನನ್ನ ಗಂಡನ ಜೀವ ಹೀರುವಕಾರ್ಯ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿಡುವಷ್ಟು ಕರ್ತವ್ಯಭ್ರಷ್ಟಳೆ ನಾನು ಯಮಧರ್ಮ!

ಯಮ :—ಅರಿತೆ; ಸತ್ಯವನು ಅರಿತೆ....ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅರೆನಿಮಿಷ ನಿಲ್ಲಲೂ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷಣ ಯಮಪುರಿಗೆ ತೆರಳಿ ಈ ಶುಭವಾರ್ತೆಯಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆನು ಸಾವಿತ್ರಿ!....(ಸ್ವಗತ) ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬಲು ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ ಗಳು. ಆ ಸತ್ಯವಾನನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಸಾವಿತ್ರಿಗೂ ಈ ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಹೆಂಡತಿ ಸಾವಿತ್ರಿಗೂ ಅದೆಷ್ಟು ಅಂತರ! ಹೋಟಲು, ಕಾಲೇಜು ಸಿನಿಮಾಗಳ ಗಂಧವೇ ಅರಿಯದ ಆ ಸತ್ಯವಾನ್ ಸಾವಿತ್ರಿ ಶುದ್ಧವೆಚ್ಚು!!!

*

*

*

ಸಾವಿತ್ರಿ ನಾಗಿನ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಮುಂದೆ ಪುಂಗಿಬಾರಿಸಿದಳು, ಪುಟ್ಟಪಾಪು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ ಕಾಫಿತರೋಕೆ ಅಡಿಗೆಮನೇಗೆ ಭಂಗನೆ ಹಾರಿದ.

—ಹಾ. ರಾ.

ಪ್ರಾಣೇಶನ ಫಜೀತಿ

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ 'ಗೋವಾ ಚಲೋ' ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತಲ್ಲ - ಅಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶನಿಗೆ ತುಂಬ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಆತ ಗೋವಾ ದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಸಾಲಾರ್ಜುನ ಕಡೆಯವರ ಮುಂದೆ ಮೀಸೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಇಲ್ಲದ ಮೀಸೆಯನ್ನೂ, ಇಪ್ಪತ್ತಂಗುಲದ ಎದೆಯನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಸಿದ್ದ. ಆಗಸ್ಟ್ ಹದಿನೈದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಸಿದ್ದ. ಆಗಸ್ಟ್ ಹದಿನೈದಕ್ಕೆ? ನುಗ್ಗಿಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ವರ್ಕ್‌ಶಾಪಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದ್ದ ತೊಗಲಿನ ಕವಚ ಆಗ ಇನ್ನೂ ತಯಾರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಎಮಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಿ ಮುರಿದುಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಪ್ರಾಣೇಶ ಈ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ. "ಎಂಥ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯೋ ನೀನು!" - ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ಹೀನಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲ ಬೇಡಿ ತಿಂದೇನೆಂಬ ಪ್ರಾಣೇಶ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಡಲು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ಕವಚವೇನೋ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಪ್ರಾಣೇಶ ಇನ್ನೇನು ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ನಾವು ಹಾರಾ ತುರಾಯಿಗಳ ವಿಚಾರ ಯೋಚಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಂತು ಆದೇಶ—'ಗೋವಾ ಚಲೋ' ಕೂಡದು ಎಂದು. ಎಂಥ ನಿರುತ್ಸಾಹಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ. ಹಿಂದೆ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರ ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಸೀಬೇಕಾಯಿ ಮರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕಲ್ಲು ಎಸೆದದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶಸೇವೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣೇಶ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಡವಾಯಿತು. ಗೋವಾಕ್ಕಾದರೂ ನುಗ್ಗಿ ಯಥಾನುಶಕ್ತಿ ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ ಸರಕಾರ ಹೀಗೆ ಅಡ್ಡಗಾಲಿಡಬೇಕೆ? ಅಂತೂ ಪ್ರಾಣೇಶನ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಣ್ಣೀರು ಚೆಲ್ಲಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಗೋವಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ, ಸಾಲಾರ್ಜುನ್ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದೇ ಊರುತ್ತಾನೋ ನೋಡೋಣ. ಆತ ಕಂಬಿಕಿತ್ತಮೇಲೆ ನಾವು ನುಗ್ಗಿ ಬಾವುಟ ಊರೋಣ. ಸದ್ಯ ಗೋವೆಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡ, ಪ್ರಾಣೇಶ, ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಹಿಮ ಮಾನವರ ಸಮಾಚಾರ ಏನು ನೋಡೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡ. Abominable

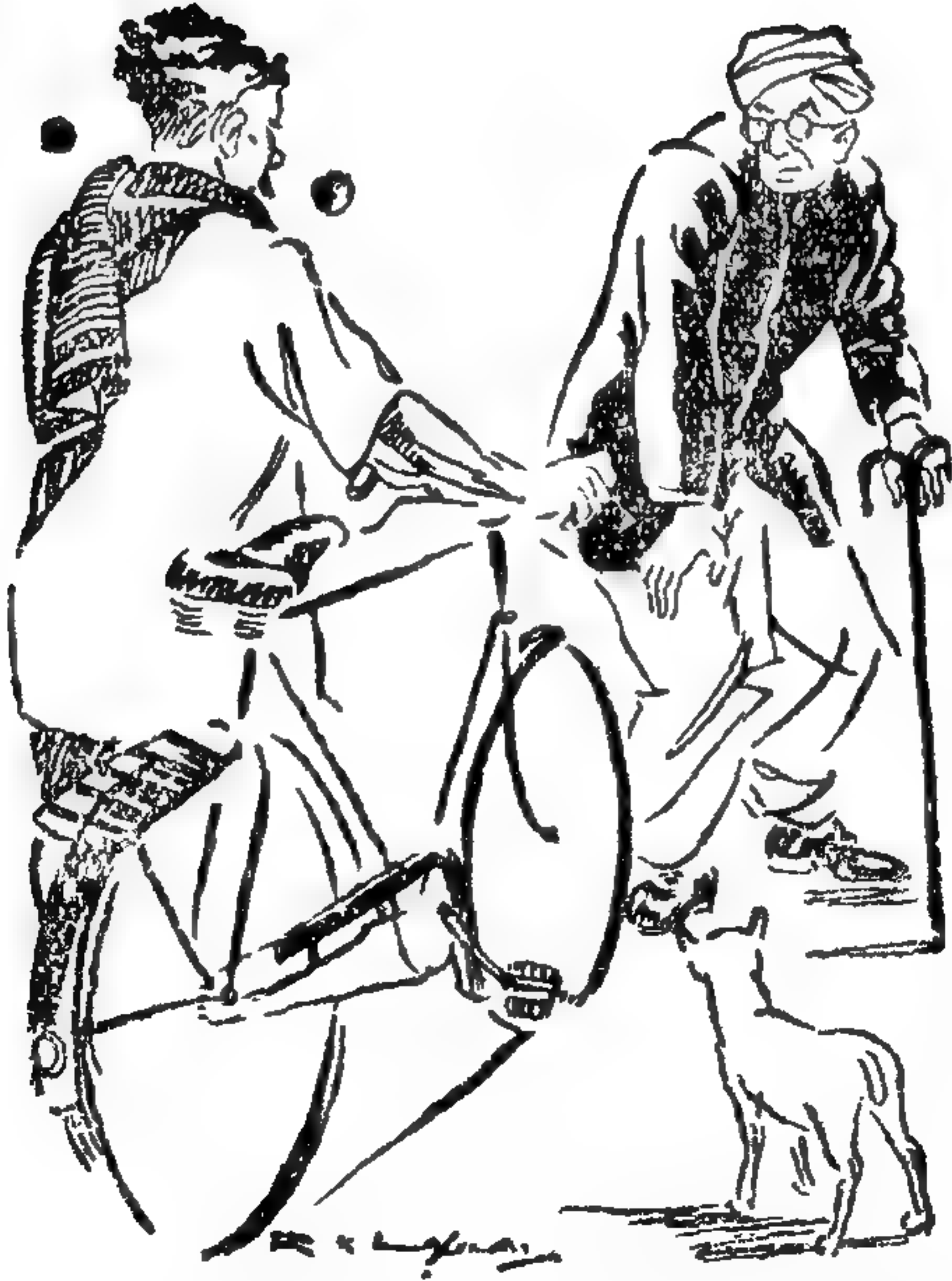
Snowman ಅಂತಾನಲ್ಲ—ಆತನನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ ನಾನು ಕಂಡೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಿಮಾಲಯದ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಲು ಹೋದ ಜನ. ಆ ವಿಚಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡ ಪ್ರಾಣೇಶ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹಿಮ ಮಾನವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೇಡಿ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ತಂದೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಒಂದು ತುಂಡು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿಯೇ ತೋರಿಸಿದರು. ಹಿಮ ಮಾನವ ಗೀನವ ಎನಿಲ್ಲ. ಹಿಮ ಕರಡಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೇ ಜನಗಳು ಹಾಗೆಂದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಸಕಾರಣ ವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದ ಒಬ್ಬತ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣೇಶನನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ನಿರಾಶೆಯ ಮೋಡ ಕವಿಯಿತು. ಆದರೂ ದೇವರು ದೊಡ್ಡವನು. ತರುಣರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸದೆ ಇರುತ್ತಾನೆಯೇ?

ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ— ಹಾರಾಡುವ ತಟ್ಟೆಗಳ ಸಮಾಚಾರ! Flying Saucer ಗಳ ವಿಚಾರ ರೋಮಾಂಚಕಾಂತ ಕತೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ? ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಕತೆಗಳು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣೇಶ ಬಲು ರೇಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾರಾಡುವ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಯಶವಂತಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವನು ಅದೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟುಕತೆ ಎಂದರೆ ಆತ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಯಾನು. ಆನತ್ತು ರಾತ್ರಿ ತಾನು ಯಶವಂತಪುರದಿಂದ ಸೈಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಆತ ಹಾರಾಡುವ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಂಡೆನೆಂದು ಆತ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದು ಮಸಾಲೆ ತಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಕಾಫಿ ಬಟ್ಟಲು ಚಿತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡಿ ಭ್ರಮೆಯುಂಟುಮಾಡಿದ್ದೆಂದು ನಾವು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಪ್ರಾಣೇಶ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಜಗ್ಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋವೆಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಯೋಗ ತಪ್ಪಿದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಸರುಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಒಂದು ಸಾಸರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿ ಜೇಬಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದು ತಂದು ನಮ್ಮ ಗ್ಯಾರೇಜಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಸಾಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಗ್ರಹದ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ನೋಂದಣಿ ಸಾಸರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದನ್ನು ತೆರೆದು ಮಾಸ್ಕೋ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ಗಳ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವೆನೆಂದು ಗಾಳಿಗೋವುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರು ವಾಗಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸುದ್ದಿ ಬರಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಬಂದಿರಗಿತ್ತು. ಹಾರಾಡುವ ತಟ್ಟೆಗಳ ಸಮಾಚಾರವೂ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಾರಿಬಿಟ್ಟ. ಅದೆಲ್ಲಾ ತಾನೇ ಹಾರಿಸಿದ ಬೆಲೂನುಗಳು ಎಂದು ಆತ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತನ್ನ ಕುಜೋದ್ಯದಿಂದ ತಮಾಷೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಮಹಾರಾಯ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನು ನಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು?—ಎಂದು ಪ್ರಾಣೇಶನ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿದೆವು. ಪ್ರಾಣೇಶನಂತೂ ಬಲುವಾಗಿ ರೇಗಿಬಿಟ್ಟು—“ಎಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯ ಇದು.....

ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಸಾಸರುಗಳ ಕುರಿತು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ವಂಚಿಸಿದ ಈ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾಗಬೇಕು”—ಎಂದು ಘರ್ಜಿಸುತ್ತಾ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನುಗಳ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತೂ ಪ್ರಾಣೇಶನಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರಾಶೆ. ಆದರೂ ನಾವೆಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. “ಲೋ ಪ್ರಾಣೆ, ಅಮೇರಿಕದವರೂ ರಷ್ಯಾದವರೂ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿ ಬರುವ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲೋ. ನೀನೂ ಒಂದು ಕೈ ನೋಡಬಹುದು” ಎಂದರೆ ಆತ “ಹೋಗ್ರೋ ಫುಟ್ ಬಾಲ್ ಜೆಂಡಿನಂಥ ಇವರ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ತಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡೋದು?”—ಎಂದು ಮುಖವನ್ನು ಮೊಳದುದ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಸೀಟಾದರೂ ಇರುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ತಯಾರುಮಾಡಿಯಾರು ಎಂದು ನಾವು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಪೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದ ಮನಸ್ಸು ನೋಡಿ!

—ರಾಮಿ.

ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟರು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಬೈಸಿಕಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಸಾರ್! ಕ್ಷಮಿಸಿ!

ದಫೆದಾರ್ ದೇರಣ್ಣೋರು

“ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ”

ಪ್ರೇಮ.

ಉಪ್ಪಾರಪೇಟೆ,
ತಾ||.....

ಸೌ|| ಸಾವಂತ್ರಿಯ

ಸುಂದರ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ದಫೇದಾರನ ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳು. ಅದಾಗಿ ಉಭಯರ ಕಲಹವನ್ನೂ ಒಂದು ಹದಕ್ಕೆ ತಂದು ತವರೂರಿನಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದ ಪಿತೂರಿಯೇ ಈ ಶರಣೆಂಬ ಕಿಲಾಡಿತ್ವ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಕುಡಿಹುಬ್ಬನ್ನು ಏರಿಸು, ಚಲು ವಾದ ಮುಖವನ್ನು ಸಿಂಡರಿಸಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ ಅದು ಸದಾ ಸುಂದರವಾಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಬಯಕೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಚಲುವೆಯಾದರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಸುಂದರೀ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದ ಸಿಟಿ ಗರ್ಲ್ಸ್‌ಕಿಂತ ನೀನು ಬುದ್ಧಿವಂತಳೆ. ಕೂಡಿದವರಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು ಎಂದು ನೀನೆನ್ನ ಬಹುದು — ಅಂದುಕೋ ನನಗೇನು. ನೀನು ನನಗೆ ಮುದ್ದೇ ಮುದ್ದು. ಮುದ್ದೇ ಅನ್ನುತ್ತು ನೀನು ಮಾಡುವ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು-ಅದಕ್ಕೆ ನಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಗೊಜ್ಜು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ನಾಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಲಜಲಾ ಮಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅತಿ ಖಾರವಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾಮ್ಯವಾಗಿ ನೀನು ಸುಂದರ ಕೈಗಳಿಂದ ಬಡಿಸಿದಾಗ, ಖಾರ ನೆತ್ತಿಗೆರಿ ಕೆಮ್ಮೋ ಕೆಮ್ಮು ಗಂಟಲಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತು ಕೊಡದೆ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯೇ?

ಸಾವಂತ್ರಿ — ಎಂತಹ ಘೋರವಾದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ನೀನು ತವರಿಗೆ ತೆರಳಿ ದ್ದೀಯು!!! ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗುವುದುಂಟೆ! ನಾನು ಸಬ್‌ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾದಮೇಲೇ ನೀನು ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿಹೋಗಿದ್ದೀಯ-ಅದು ಸಾಧ್ಯವೆ! ರಮಣಿ ಈ ವಿರಹವೇದನೆ ಸಹಿಸಲಾರೆ-ಪಕೋಡ ಪಾಷಾಣದಂತೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿದೆ-ತಿಳಿ ಹಾಲು ಹಾಲಾಹಲ ಕುಡಿದಂತಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರಲಿ-ಇದು ಅಫೀಸಿಯಲ್ ವಿಚಾರ. ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಯದ್ವಾತದ್ವ ಬೈದರು-ಅವರು ಬಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಗರಲಾಡಿದರು, ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಮುಖ ಒರಸಿಕೊಂಡು ಕೈಕೆಳಗಿನ ಕಾನಿಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳಮೇಲೆ ನಾಲಿಗೆ ತೀಟಿ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು

ಹೃದಯ ಹಗುರಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಇನ್ನು ಆ ಪಾಪ ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಲ್ಲೆಗಳು ಫುಟ್ ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯದ ನತದೃಷ್ಟರಮೇಲೂ—ಅದೇ ಫುಟ್ ಪಾತಿನಮೇಲೆ ಹಣ್ಣು ಮಾರುವ ವರಮೇಲೂ ಬಿದ್ದು ಬಡುಕೊಂಡರು.

ನಾನು ಎಷ್ಟು ಬೈದರೂ — ಬೈಸಿಕೊಂಡ ಗಾಯಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಬೈದವರಿಗೇ ಎದುರುಬಿದ್ದು ಬೈದರೆ ಸಮಾಧಾನ-ಅದುಬಿಟ್ಟು ಸಾಹೇಬರು ಬೈದಾಗ ನಮ್ಮ ಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದರೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉಪ ಶಮನ ಅದು ಅಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲಿಗೋ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ — ಅಂದಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಯಾತಕ್ಕೆ ಸಬ್ಬಿನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಬೈದರು ಗೊತ್ತಿದೆಯೆ? ಅವರ ಹೆಂಡ್ರು ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರನ್ನ ತರಾಟೆಗೆ ತೊಗೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ — “ಪ್ರಾಹಿಬಿಷ್ ಇದ್ರೂನು-ನೀವು ಕುಡಿಯೋರ್ನ್ ಹಿಡಿಯೋದುಬಿಟ್ಟು ನೀವೇ ಕುಡಿದು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ” ಅಂತ ಎದ್ವಾತದ ಬೈದಿದ್ದರಂತೆ ಅವರ ಹೆಂಡ್ರು—ನೋಡಿದೆಯಾ ಹೇಗಿದೆ, ತಪ್ಪು ಅವರದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಮೇಲೆ ಎಗರಲಾಡಿದರಲ್ಲಾ—ನಾನು ಹಾಗೆಂದಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಯೆ? ನೀನು ನಾನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದಾಗ ಬೈದಿಲ್ಲವೆ? ಬೈಸಿಕೊಂಡು ನಾನೂ ಬೈಯ್ಯಲು ಹೋಗಿ ಇಂತಹ ಸುಂದರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬೈಯ್ಯುವುದು ಎಂದು ಜಗಳ ಮುಗಿಸಿ ತೆಪ್ಪನೆ ಹಳ್ಳತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಮೆಂತದಹಿಟ್ಟು ಉಂಡು ಗಂಡಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರೂ ಮಲಗಿಲ್ಲವೆ?

ಸೌ|| ಸಾವಂತ್ರಿ-ಬೇಗ ನಿನ್ನ ದೃಢನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಓಡಿ ಬಾ, ನಾನು ಒಂಟಿಜೀವನ ನಡೆಸಲಾರೆ-ನೀನು ಇಲ್ಲದ್ದು ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಸಿಕ್ಕ ಕಳ್ಳರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ — ಎದುರಿಗೇ ಕಳ್ಳರಿದ್ದರೂ ಹಿಡಿಯಲಾರದ ಮಂಕು ಕವಿದಿದೆ. ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ — ನಾನು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗುವುದು ಇರಲಿ, ಇರೋ ದಫೆದಾರಿಕೆಯೂ ಹೋಗಿ ಕಾನಿಸ್ಟೇಬಲ್ ಗಿರಿ ಬಂದೀತು. ಈಗ ದಫೆದಾರರ ಸಹಧರ್ಮಿಣೀನ್ನೂ ಹೆಸರಾದರೂ ಇದೆ, ಅದೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡೀಯ ಹುಶಾರ್. ಇರೋ ವಿಷಯ ವಿವರಿಸಿದ್ದೀನಿ. ನಿನ್ನ ನನ್ನ ಪ್ರಣಯ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿ ಏನೇನೂ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂದು ನಾಚಬೇಡ, ಹೆಂಡ್ರಾದ ನಿನಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ?

ಇನ್ನು ಬಾಗೂರು ಹೇಗಿದೆ? ನಾನು ನೀನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಕೆರೆ ಏರಿ ಹೇಗಿದೆ? ನಿಮ್ಮ ತಂಥೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಕೇಳಿದೆನೆಂದು ಹೇಳು. ಕೆಲ್ಲೋಡಿ ನಿಂದ ಕಾಗದಾ ಬಂದಿತ್ತೆ? ಇಲ್ಲಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪ್ರೆಂಟರಿಗೆ ಹುಲಿಕೊಬ್ಬು ಬೇಕಂತೆ ಬೆನ್ನುಫಣಿ ಅವರಿಗೆ ಪಾಪ. ನೀನು ಬೇಗ ಬಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಹುಲಿಕೊಬ್ಬಿನ ನೆಪದಲ್ಲಿ ರಜಾ ತೊಗೊಂಡು ನಾನೇ ಬಂದುಬಿಡ್ತೆನೆ. ಮತ್ತೇನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಅರಶಿನ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ.....?.

ಇತಿ ನಿನ್ನ ಪತಿ,
ದ|| ದೇರಣ್ಣ.

ಕ್ಷೇಮ.

ತಾ||..... . ....

ಪತಿದೇವರ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ಸತಿ ಸಾವಂತ್ರಿಯ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳು. ಅದಾಗಿ ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪಹಾರಿ ಸಾಂಪ್ರತ. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಕೈಸೇರಿತು. ನೀವು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಬರಿಯುವರೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಾವೇ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವ ಪತ್ರಗಳಾ ದರೂ ನನಗೇ ನೀವು ನಮಸ್ಕಾರ ಎಂದು ಬರೆಯುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವರೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬರಿಯಬಾರದು ತಿಳಿಯಿತೆ?

ನನಗೆ ನಿಮ್ಮದೇ ಚಿಂತೆ. ನೀವು ನಾನಿಲ್ಲದ ಬೇಸರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಪಕ್ಕೋಡ ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ, ಬೇಗ ಬಂದುಬಿಡ್ತೀನಿ-ನೀವು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗೋದೆ ತಡ ಓಡಿಬಂದುಬಿಡ್ತೀನಿ. ಬರೀ ದಫೆದಾರ್ ಹೆಂಡ್ತಿ ಯಾಗಿ ನಾನು ಬರಲಾರೆ. ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಗತಿ ಏನು-ಮೀನಾಕ್ಷಮ್ಮ ಏನಂದ್ಲೊ ತಾರೆ, ನೋಡಿದವರು ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರಭಾವ ಮೂಡಿಸೊಲ್ತೆ! / ನನಗೆ ಅವಮಾನವಾದರೆ ನಿಮಗೂ ಆದಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವೇ ಬೇಕಾದರೆ ಬಂದು ಹೋಗಿ.

ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೊಬ್ಬಿನ ವಿಚಾರ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಳು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೀವು ಕರಡಿಕೊಬ್ಬೆಂದು ಕಾಡಿಗಡಬ್ಬ ಮಾರಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಕಥೆ ನೀವು ನನಗೇಕೆ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ? ನೀವು ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವಳು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಜನಮೇಜ ಯನಿಗೆ ವೈಶಂಪಾಯ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೌನಕಾದಿಮುನಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಯಾವುದು ಗೊತ್ತೆ? ಆ ಕಥೆಯಂತಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಚಾರ. ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಕರಡಿಕೊಬ್ಬಿನ ಕಥೆ ಕೇಳಬೇಕು, ಅಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ಅಂದರೆ ನೀವು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಆಗಬೇಕು. ಒಂದು ಲೋಟ ತುಂಬಾ ಕಾಫಿಪುಡಿ ಸಾಲ ತಂದಿದ್ದೆ, ಮೀನಾಕ್ಷಮ್ಮನೋರ ಮನೆಯಿಂದ, ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿರಾ? ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿಟ್ಟೊಳ್ಳಿ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಾಚಾರ — ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಬೇಡಿ..... ಮತ್ತೆ ನಾನು—ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಮೇಲೆ ಹೊರಗಾಗಿಲ್ಲ .. ... ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು ಎರಡು ತಿಂಗಳಂತೆ ..... ಬೇಗ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ-ನನ್ನ ಮಗ ದಫೆದಾರರ ಮಗನಾಗಬಾರದು ... ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿರುವ,

ಇತಿ ನಿಮ್ಮ ಸತಿ,
ಸಾವಂತ್ರಿ.

ಸೌ|| ಸಾವಂತ್ರಿಗೆ—

ನಿನ್ನ ಪತಿ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ದೇರಣ್ಣನು ಮಾಡುವ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು. ಇಂತಹ ಸಿಹಿ ಪತ್ರ ಕೈಸೇರುತ್ತೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ..... ಪ್ರಿಯೆ ನಿನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಲೇಬೇಕು, ಮೊದಲೇ ಚಲುವೆ ಮೇಲೆ ಗರ್ಭಿಣಿ .. ನಿಜಕ್ಕೂ ನೀನು ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಿಗಿಂತ ಚಲುವಾಗೇ ಇರಬೇಕು. ನಾನೆಂದು ನಿನ್ನ ನೋಡೇನು.

ಆ ದಿನ ಹತ್ತಿರಲೇ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಸೂಪ್ರೆಂಟರಿಗೆ ಹುಲಿಕೊಬ್ಬನ್ನು (ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಲೇನು-ಜೇನುಮೇಣ-ಪರಿಪಾಷ್ಟಕ ಶಾಲ್ವೀರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದೆ) ಅವರ ಬೆನ್ನುಫಣಿಗೆ ಸವರಿ ಹದಕ್ಕೆ ತಂದು—ನೀನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ತೌರೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಬಹಳ ಅತ್ತರು, ಬೆನ್ನುನೋವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ. ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು—

“ ಅಯ್ಯಾ ದೇರಣ್ಣಾ ನೀನು ಇನ್ನೂ ದಫೆದಾರನೇ....”

“ ಪ್ರಭುಚಿತ್ತ ” ಎಂದೆ ನಾನು.

“ ನಿನ್ನಂತಹ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ದೇಹವ್ರೇಮಿಗಳು ಅತಿ ವಿರಳ. ನೀನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದೀಯೆ ”

“ ಹೌದೆ! ಹಾಗಾದರೆ ಸಾವಂತ್ರಿ ಮರಳಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವಂತಾಯ್ತು ?”

“ ಸಂಶಯವೇಕೆ....ಒಂದು ಮಾತು. ಈಗಲೇ ನಿನಗೆ ಭದ್ರಿ ಸಿಗೋದು ಕಷ್ಟ. ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ನಾನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ತಣ್ಣಗಿರುತ್ತದೆಯೇ?.... ಈ ಕ್ಷಣದಿಂದ ನೀನು ಸಬ್‌ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆ....”

—ಪ್ರಿಯೆ ಹೀಗೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದೊಡನೇ ನಾನು ಹಾರಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಸೇರಲೇ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ನೀನೀಗ ಹಾಯಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬರಬಹುದಲ್ಲವೇ?....ಗೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಸಂಶಯ — ಇದೇನು ಸಬ್‌ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರೂ ಅಂದರೆ ದಫೆದಾರಿಯೇ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು—ಹೆದರಬೇಡ ಕಸಬಾ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇನ್ನಿಲ್ಲ, ನನಗೆ. ಸೂಪ್ರೆಂಟರ ಕಟಾಕ್ಷಬಿದ್ದು ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸ್ತಲ್ಲಾ ಸಾಲದೆ? ನಿನ್ನ ಹಟ ಗೆದ್ದ ಹಾಗಾಯ್ತಲ್ಲ ಇನ್ನು ನೀನು ಸಬ್‌ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಹೆಂಡ್ತಿ ಎಂದು ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಮೆರೆಯಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಸುಂದರೀ.....ಸಾವಂತ್ರಿ ನೀನು ತುಂಬು ತುರುಬಿನಲ್ಲಿ ಹೊರೆ ಹೂವು ಹೇರಿ ಕೊಂಡು ಹೂವು ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ತಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ದೃಶ್ಯ

ನೋಡಬೇಕು-ನಿನ್ನ ನೀಳ ನಾಶಿಕದ ಹರಳು ಧಳಗುಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಚಪಲ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ. ಬೇಗ ಬರುವೆಯಾ! ಕಾಫಿವುಡಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಕರಡಿಕೊಬ್ಬಿನ ಕಥೆ
ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬೇಗ ಓಡಿ ಬಾ. ಪಂಚೇರು ಗೋಡಂಬಿ ಧಡಿಯ ಕಡ್ಲೆಹಿಟ್ಟು
ಮಸಾಲೆಸಾಮಾನು ಹಸನ್ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ. ನೀನು ಬಂದು
ತಾಟು ತುಂಬಿ ಪಕ್ಕೋಡ ಕೊಡಬೇಕು. ಅತಿಮುಷಿಯ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ — ನಿನಗಾಗಿ
ಕಾದಿರುವೆ ರಾಮಬಂಟನಂತೆ. ನಿನ್ನ ಇನ್ನೂ ಚಲುವಾದ ಕೆನ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ನೂರು
.....ತ್ತುಗಳು.

ಇತಿ ನಿನ್ನ ಪತಿ,
ಸ|| ಅ|| ಪೊ|| ಇ|| ದೇರಣ್ಣ.

— ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

ಶ್ರೀ ವೈಸ್-ಚಾನ್ ಸಲರಿಗೆ—ಗೆದ್ದವನ ಗೋಳು

ಯಾಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಿ ನೀ ಸಾಕಲಾರದೆ, ನನ
ಗೇಕೆ ಈ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪದವಿ ಈವೆ ? |
ಕಾಲೇಜಲೆನ್ನಂಥ ಘಟ್ಟ ಪಿಂಡದ ಹುಡುಗ
ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತರೇನಾಯ್ತು ಕೇಡು ? ||
ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಾ ಕೂತ
ಬೆಂಚ ಬಿಸಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆ ? |
ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ತನಕ ನಿನ್ನೋದು ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ
ಈವೆನೆಂಬಾ ಶುಂಠ ಹೇಳಿದ್ದನಲ್ಲೋ ? ||
ಕಷ್ಟಬೀಳದೆ ಟೆಕ್ಸಾಟ ಪೇಜ ತಿರುವಿದಕಾಗಿ, ಈ
ಪಟ್ಟವನೆ ದಡ್ಡನಿಗೆ ಕಟ್ಟಬಹುದೆ ? |
ಗೌನು ಬಾಡಿಗೆಮಾಲು, ಹುಡ್ಡು ಎರವಲು ತಂದೆ,
ಬ್ರೇನು ಸೆಕಂಡ್‌ಹ್ಯಾಂಡು, ಸಾಕೆ ನಿಮಗೆ ? ||
ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಲೇವಡಿಗೆ ಟೀಚರಾವಳಿಯೆನಗೆ?
ಮುಂದೆಲ್ಲ, ಅರ್ಜಿಯೇ, ಬೆಳಗು ಸಂಜೆ ! |
ಒಡಲಿಗಿದ್ದಲಿ ಇನ್ನು ಉಡಲು ಬಿನ್ನಿಯ ಕಾಣೆ
'ಮದುವೆ' ಎನೆ, ಹೇಡಿ, ನಾ ನಡುಗುತಿಹೆನೋ ! ||
ಗ್ರೇಸಿಲ್ಲ ಇವಗೆಂದು, ವಾಸಲ್ಲ ಇವನೆಂದು,
ಈಸಿ ಜೀವನಕೆನ್ನ ಹರಿಸಿಕೊಳೊ, ಮತ್ತೆ ? ||

— ಪಾಟೀಲ.

“ಬೆಳಗ್ಗುಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ-ಭೂದಾನ!”

ರಾಜೀವಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಾದ ಪ್ರಿಂಟರ್ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಭೂದಾನ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದೆನ್ನಿಸಿತು,—ಊರ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆ ಹೋಗಿ ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ—ಹೊಗಳಿಕೆ ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೇಕಾಯಾಗಿದ್ದರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಲು ಭೂಮಿಯೇ ಇಲ್ಲ!! ಏನು ಮಹಾ ಕಷ್ಟ! ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳಗ್ಗುಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೈದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಂಡು ಧಾನ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ಶನಿವಾರ ಬೆಳಗ್ಗುಳ್ಳಿಯಿಂದ ರಾಮೇಗೌಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ವರ್ತನೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಬಂದಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು “ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೇ” ಎಂದು, ತಮ್ಮ ಆಶಯವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಸಿಗದೇ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಐದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದೆ. ಈ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದಾಗ ನಿಂದ, ಜಮೀನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ದಿವನಾದ ಭೂಮಿ ನಾನೇ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ರಾಮೇಗೌಡ ಹೇಳಿದ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಬಂದು ಜಮೀನು ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದ.

ಭಾನುವಾರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬಸ್ಸು ಹಿಡಿದು, ಹತ್ತು ಮೈಲಿಯಾಚೆ ಇದ್ದ ಬೆಳಗಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ, ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ, ರಾಮೇಗೌಡನ ಮುಂದಾಳುತನದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಗತಮಾಡಲು ತಲಿರುತೋರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರು. ಜಮೀನು ನೋಡಿ ಬಂದದ್ದಾಯ್ತು. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಇತ್ತ ಆತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ತಿರುಗಿ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿ ರಾಜೀವಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ “ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೆ ಜೈ—ಭೂದಾನ್‌ಕೆ ಜೈ—ರಾಮೇಗೌಡಾಕೆ ಜೈ” ಎಂದು ಬಸ್ಸು ಬೆದರುವ ತನಕ ಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಮುಂದಿನ ಬುಧವಾರ ರಾಮೇಗೌಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಎರಡು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕ್ರಯಪತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ. ಗುರುವಾರ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಆ ಕ್ರಯಪತ್ರ ವನ್ನು ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮ ನವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೂ, ಫೋಟೋ ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮನವರು ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ ಧನ್ಯ ವಾದಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಅರ್ಪಿಸಿ, ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತರು.

ಶನಿವಾರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಡಗೂಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮನವರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡಾನೆ ಮೋಟಾರ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರು. ಈ ದಾನಬಂದ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಲು, ಮೋಟಾರು ಹಾದಿಯಿಂದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎರಡು ಫರಾಂಗ್ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮ-ವಾ-ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯ ರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಸ್ತೇ ಆಗಿತ್ತು. ಯಾರಿಗೆ ಜಮೀನಿದೆ ಇಲ್ಲಿ, ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಜಮೀನು ಹಂಚಿ ದಾನಮಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯಾಸವಾಗಬಹುದು. ನಾವು ಭೂದಾನಮಾಡಲು ಬರುವುದು ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಯಾರು ಮೊದಲು ಬಂದು ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ರುಜುವಾತು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲ ದಾನ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ಬೆಳಗ್ಗೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಲು ಸೇರಿದಾಗ, ಹಳ್ಳಿಯ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ರಾಮೇಗೌಡನೂ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ರಾಮೇಗೌಡನಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಮೇಗೌಡನ ರೈತನ ಉಡುಪನ್ನೂ, ಬಡತನದ ಭಾವ ವನ್ನೂ ಕಂಡ ಮೇಲೆ, ಆ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಮೇಗೌಡನಿಗೆ ದಾನಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಸಮಿತಿಯವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮನವರ ಸಲಹೆಗೆ ಒಮ್ಮತದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯಿತ್ತರು.

ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಆ ಐದೇಕರೆಯನ್ನು ರಾಮೇಗೌಡನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು “ಭೂತಾಯಿ ಹೆತ್ತತಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಆಕೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಿನಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅನುರವಾದ ತಾಯಿ ಇದು. ತಲತಲಾಂತರಕ್ಕೂ ತಲೆ ಕಾಯುವುದು” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮ ಮತ್ತಿತರರು ಹಿಂತಿರುಗಿದರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಾನದ ಕತೆ ಮುಗಿಯಿತು ಅಂತೀರಾ? ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ವರವ ಪಡೆದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಅಷ್ಟೇ!

ಆದರೆ ಇದಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗ್ಗೆಯ ಸೋಮೇಗೌಡ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದ ರಾಜೀವಪುರದ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮ

ನವರ ಮೇಲೆ. “ಈಕೆ ನನ್ನ ಜಮೀನನ್ನು ರಾಮೇಗೌಡನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು.

ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಮ್ಮನವರಿಗೆ ಭೀತಿ. “ಮನೇಲಿ ಕೂತು ಗಂಡನ ಕಚೇರಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸಾಹಸಿಯಾದರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಮಾನಿಕೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ಪ್ರಿಂಟರ್ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯಲ್ಲವೇ? ಸಮಿತಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಆಕೆ ಈ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಶಾಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗೆ ರವಾನಿಸಿ, “ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಿ” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದಳು.

ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ ರಾಜೀವಪುರದ ಸೋಮೇಗೌಡನೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು, ಒಂದು ಸಾವಿರ ತೆರಬೇಕಾಯ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ತಾನು ರಾಮೇಗೌಡನಿಂದ ಕೊಂಡ ಜಮೀನು ಸೋಮೇಗೌಡನಿಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಭೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಾಖಲೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ.

ರಾಜೀವಪುರದ ಬೆಳಗ್ಗಲೆಯಲ್ಲಿ “ಭೂದಾನ” ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದವರ ಜಮೀನು, ಇದ್ದವರಿಗೇ ಸೇರುವುದಲ್ಲದೆ, ಈ ದಾನ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ತಮಗೆ ಹಣ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಆ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲಿನ ಸಾಲವನ್ನು ಕೂಡ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ತೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪತ್ತು ದಾನವನ್ನು ಭೂದಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗ್ಗಲೆಯದು! ತಕರಾರು ದಾನವನ್ನು ಪಹರಿನವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗ್ಗಲೆಯದು! ಚಾಟಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬುಗುರಿ ಆಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗ್ಗಲೆಯದು! ಹಳ್ಳಿಯವರು ದಿಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಚಳ್ಳೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗ್ಗಲೆಯದು!!

ಅರ್ಜೆಂಟೈನಾದ ಮಿ|| ಪಿರಾನ್‌ರವರು, ಹೆಸರಿನ ಧೈರ್ಯದಮೇಲೆ ಪಾಕೀಸ್ತಾನ ದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ, ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದೂ, ಆ ಸಹಾಯ ಅವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದೂ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ವೈದ್ಯರು ಹಾಕಿದ ಮೇಲ್ಪಂಜ್ಜೆಯನ್ನ ನುಸರಿಸಿ, ಪಹರಿನ ಲಾಯರುಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಸಲಹೆಕೊಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು, ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಬಸ್ ನಡೆಸುವವರು ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಿತಖರ್ಚಿನದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ — ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂಥಿ ತಪ್ಪದೆ ಅದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ!

ದ್ವಿ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ

ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ

ಅಧಿಕ ಎಂಜಿನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ

ಇಂದಿನ ಪೆಟ್ರೋಲುಗಳ ಪೈಕಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಂದೇ — ಅದಂದರೆ ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಜಿನ್ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ!

ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಸುಗಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಕ್ಸಿಲರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಗ್ಯಾಲನ್ನಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೈಲೇಜನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರು ಅಥವಾ ಟ್ರಕ್ಯು ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಈಗಲೇ ಷುರು ಮಾಡಿರಿ. ಮೋಬಿಲ್‌ಪವರ್ ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪೆಟ್ರೋಲು ಇದೊಂದೇ ಈ ಕಾಂಪೌಂಡಿ ನಷ್ಟು ಬಲವಾದ ಆಡಿಟಿವ್‌ಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ಇದುವರೆಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮೋಬಿಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಷುರು ಮಾಡುವುದು ಲಾಭಕರ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಹಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಹಾ ರು ವ ಕೆಂ ಪು ಕು ದು ರೆ ಯ ಗು ರು ತಿರು ವಲ್ಲಿ

ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡ್-ವ್ಯಾಕ್ಯೂಮ್ ಆಯಿಲ್ ಕಂಪೆನಿ

(ಕಂಪೆನಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಮಿತಿಗಿದೆ)

V. 2066

THE CANARA MUTUAL ASSURANCE Co., Ltd.

Managing Director :—T. R. A. PAI

Head Office: **UDIPI, S. India**

[Estd: 1935]

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೋನಸ್

ಲಾಭ ಸಹಿತ ಪೋಲಿಸಿಗಳಿಗೆ ವಿಮಾ ಮೊಬಲಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ

ರೂ. 18/-

ರೂ. 15/-

ಹೋಲ್ ಲೈಫ್ ಎಶ್ಯೂರೆಸ್ಸಿಗೆ || ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಎಶ್ಯೂರೆಸ್ಸಿಗೆ

31-1-1953ನೇ ತಾರೀಖಿಗಾದ 191 ರಿಂದ 193ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ

ವಿಮಾ ಗಣನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ.

ದಿ ಕೆನರಾ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಎಶ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ಪ್ರಧಾನಕಾರ್ಯಾಲಯ: ಉಡುಪಿ, ದ. ಭಾರತ]

[ಸ್ಥಾಪನೆ: 1935]

ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಂದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಬೋನಸ್ ಹಂಚಿದ ಕಂಪೆನಿ.

CHIEF AGENTS:

THE COMMERCIAL CORPORATION OF INDIA, LTD.,

UDIPI, S. INDIA.

ಮನೆಗೆ ಕಾಂತಿ !

ಮನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ !!

ದೇಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ !!!

ಕಣ್ಮನಗಳಿಗೆ ತಂಪು ಬೀರುವುದು,

ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ

ಮೈಸೂರು ಬಲ್ಲ

ಅದು ಭಾರತದ್ದು !

ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯದು !

ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದು !!

ಫೋನ್ : 2026

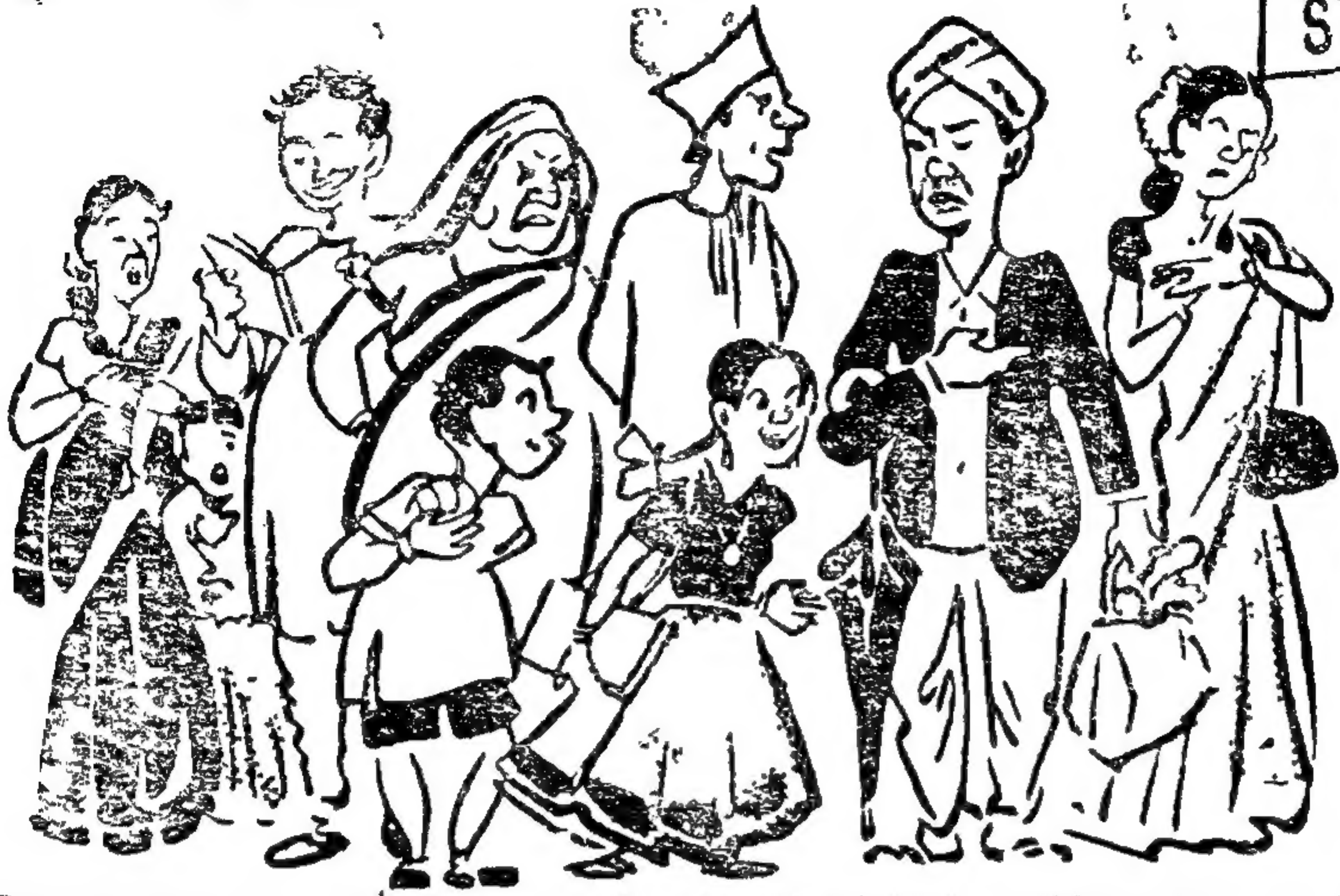
ಗ್ರಾಮ್ : ' Mysorlamp '

ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ.,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

ಬೆಂಗಳೂರು 3

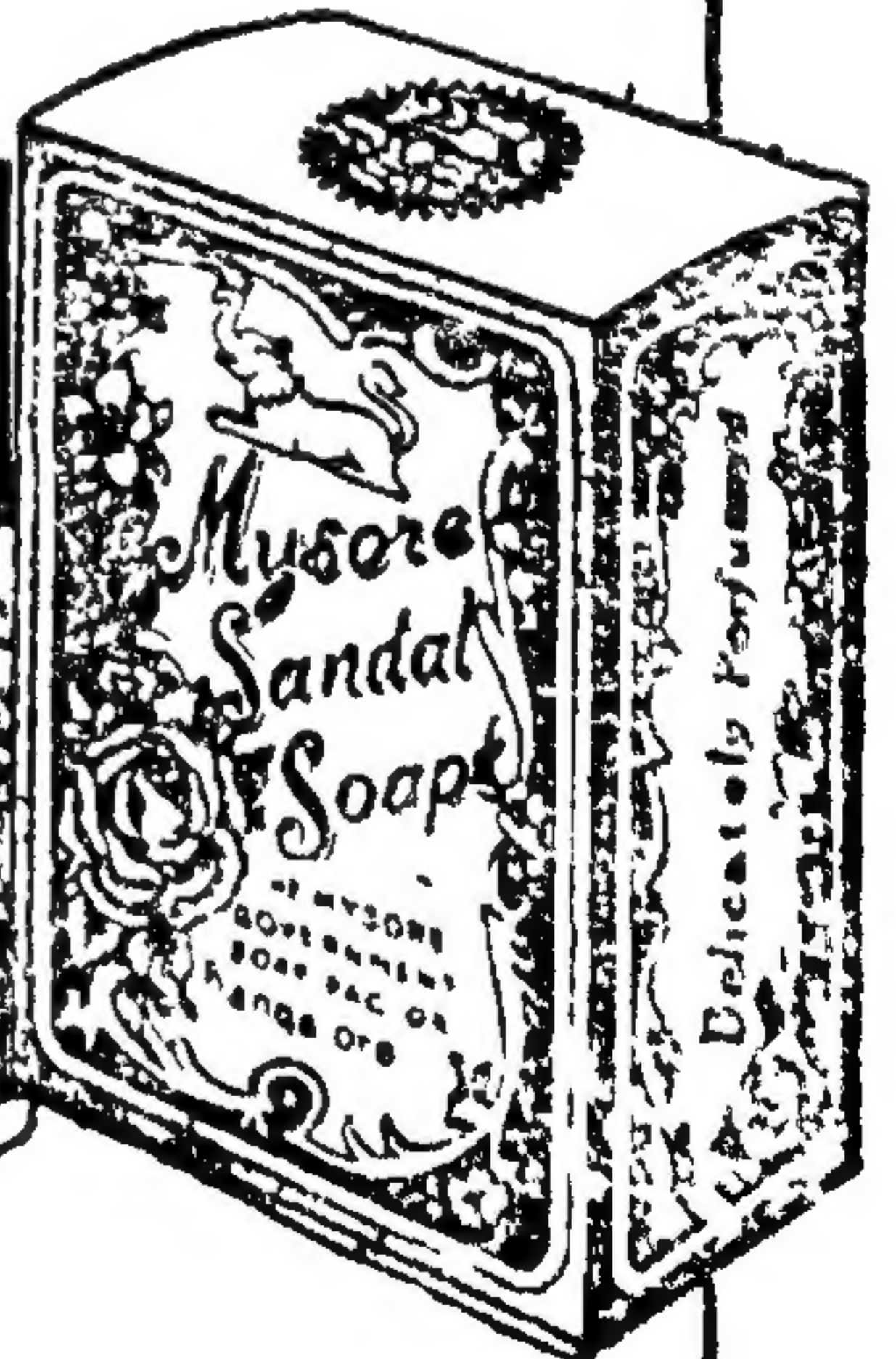

ಕೃತೆ ನಿಂತು ಬೆಸತ್ತಾಗ...

ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಎರಡೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ . ಅಲ್ಲವೆ ?
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನೂ ದೇಹಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ
ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಸ್ನಾನ ! ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪು
ಮರಿಯಬೇಡಿ ಮತ್ತೆ

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪು

ದೇಹದ ಕಶ್ಮಲವನ್ನು
ನಿವಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ
ವೈದ್ಯ ಮಧುರವಾದ
ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು
ಕೊಡುತ್ತದೆ

ಗೌರ್ವಮೆಂಟ್ ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

MEMBER
I S T M. A

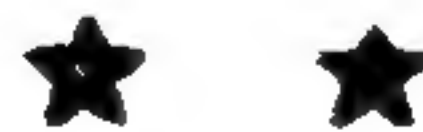
VITOFERRIN

HYGIE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD MALLSWARAM BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ “ಎ” “ಬಿ” ಮತ್ತು “ಡಿ” ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟ್‌ಸಾರ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತಪಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಚಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ತಯಾರಕರು :

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3.